EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA,

joka sisältää huomautukset päätökseen vastuuvapaudesta Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2002 (komissio)

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodelle 2002,

— ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen lopullisen tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2002 — Nide I — Konsolidoitu selvitys talousarvion toteuttamisesta ja konsolidoitu tilinpäätös (SEC(2003) 1104 — C5–0564/2003, SEC(2003) 1105 — C5–0565/2003) [1],

— ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen varainhoitovuodelta 2002 ja siihen liitetyt tarkastettujen toimielinten vastaukset (C5–0583/2003) [2] sekä tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukset,

— ottaa huomioon tarkastuslausuman tilien luotettavuudesta ja tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta, jonka tilintarkastustuomioistuin on antanut EY:n perustamissopimuksen 248 artiklan mukaisesti (C5–0583/2003) [3],

— ottaa huomioon neuvoston 9. maaliskuuta 2004 antaman suosituksen (C5-0145/2004),

— ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 274, 275 ja 276 artiklan sekä Euratomin perustamissopimuksen 179 a ja 180 b artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästutkimusrahastosta tehdyn pöytäkirjan täytäntöönpanon edellyttämistä säännöksistä 1. helmikuuta 2003 tehdyn neuvoston päätöksen 2003/76/EY [4] 3 artiklan,

— ottaa huomioon EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästutkimusrahastosta 27. helmikuuta 2002 tehdyn neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöksen 2002/234/EHTY [5] liitteessä I olevan 3 kohdan,

— ottaa huomioon 21. joulukuuta 1977 annetun varainhoitoasetuksen ja erityisesti sen 89 artiklan sekä 25. kesäkuuta 2002 [6] annetun varainhoitoasetuksen ja erityisesti sen 145—147 artiklan,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 93 artiklan ja liitteen V,

— ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön sekä muiden asianomaisten valiokuntien lausunnot (A5-0200/2004),

A. katsoo, että EU:n politiikan toteuttamista luonnehtii pääasiassa komission ja jäsenvaltioiden harjoittama yhteistyö,

B. ottaa huomioon, että varainhoitoasetuksen 53 artiklan 3 kohdan mukaan ”kun komissio toteuttaa talousarviota yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, talousarvion toteuttamistehtävät siirretään jäsenvaltioille”,

---

(1) EUVL C 316, 29.12.2003, s. 1.

(2) EUVL C 286, 28.11.2003, s. 1.

(3) EUVL C 286, 28.11.2003, s. 12.

(4) EUVL L 29, 5.2.2003, s. 22.

(5) EYVL L 79, 22.3.2002, s. 42.

(6) EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1.

C. ottaa huomioon, että komission tiedonannossa 17. joulukuuta 2002 (KOM(2002) 755) esitetyn Euroopan yhteisöjen kirjanpitojärjestelmän uudistamisen yhtenä päätavoitteena on kehittää integroitu suoriteperusteinen kirjanpitojärjestelmä, joka antaisi entistä kattavamman kuvan yhteisöjen taloudellisesta asemasta ja jonka mukaisissa tilinpäätöksissä esitetään kaikki yhteisöjen varat ja velat heti niiden ilmaannuttua eikä vasta sitten, kun ne on saatu tai maksettu,

D. ottaa huomioon, että hallinnollinen uudistus on ollut yksi nykyisen komission päätavoitteita, että valkoinen kirja "Komission uudistaminen" (KOM(2000) 200) hyväksyttiin 1. maaliskuuta 2000 ja että komissio sitoutui panemaan täytäntöön kunnianhimoisen ohjelman, joka tavoitteena on vahvistaa riippumattomuutta, tilintekovelvollisuutta, tehokkuutta, avoimuutta sekä ehdottoman vastuullisuuden noudattamista,

E. katsoo, että vastuuvapausmenettely on prosessi, jonka tavoitteena on muun muassa parantaa EU:n varainhoitoa luomalla tilintarkastustuomioistuimen kertomusten ja toimielinten vastausten ja lausuntojen perusteella parempi päätöksentekoperusta,

F. muistuttaa, että komission jokaisella varoja käytävällä osastolla on oltava selkeät suoritusindikaattorit, joiden avulla rahoituksen hallinnan edistymistä voidaan arvioida vuosittain,

A. HORISONTAALISET KYSYMYKSET

Hajautettu hallinnointi

<u>Yleiset kysymykset</u>

1. palauttaa mieliin, että talousarvion tärkeimmillä aloilla — maatalous ja rakennerahastot — noudatetaan hajautettua hallinnointia, ja toteaa, että tilintarkastustuomioistuin vahvistaa, että nämä alat "ovat erityisen haasteellisia monimutkaisuutensa ja hallinnon kerrostuneisuuden vuoksi" (vuosikertomus varainhoitovuodelta 2002, 0.11. kohta);

2. yhtyy tilintarkastustuomioistuimen arvioon, jonka mukaan sekä komission että jäsenvaltioiden on kiinnitettävä enemmän huomiota hallinnointitapaan, jossa yhteisön politiikan rahoitus erotetaan sen toteuttamisesta ja joka vuonna 2002 koski 77,6:ta prosenttia yhteisön talousarvion maksusitoumusmäärärahoista;

3. muistuttaa, että niin sanotun "hajautetun hallinnoinnin" perusta on toisaalta yhteisön lainsäädännössä eli primaarioikeudessa perustamissopimuksen 274 artiklassa ("Jäsenvaltiot ovat yhteistyössä komission kanssa varmistaakseen, että määrärahat käytetään moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti.") ja toisaalta johdetussa oikeudessa varainhoitoasetuksen 53 artiklan 3 kohdassa ("Kun komissio toteuttaa talousarviota yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, talousarvion toteuttamistehtävät siirretään jäsenvaltioille...");

4. korostaa, että näiden säädösten teksti osoittaa selvästi komission etusijan näiden yhteisön määrärahojen hallinnoinnissa, ja pyytää näin ollen komissiota laatimaan toimenpiteitä, jotka kuvastavat tätä jäsenvaltioiden alisteista asemaa ja joilla pyritään varmistamaan moitteeton varainhoito tällä alalla;

5. katsoo, että mitkään voimassa olevat säännökset eivät mahdollista selvästi sitä, että komissio voi vapautua varainhoitovastuustaan siirtämällä sen jäsenvaltioille silloin, kun nämä ovat syypäitä rikkomuksiin;

6. katsoo näin ollen, että "hajautetun hallinnoinnin" käsitteen hedelmällisen soveltamisen on perustuttava perusajatukseen, että unioni jakaa osan toimivaltuuksistaan jäsenvaltioille ja että näiden on pantava täytäntöön oma osuutensa työstä unionin hyväksymien suuntaviivojen mukaisesti;

7. palauttaa mieliin, että hajautetun hallinnoinnin rahoitukseen liittyvä erityispiirre on se, että jäsenvaltioiden nimeämät kansalliset viranomaiset toteuttavat maksut edunsaajille ja että vaikka jäsenvaltiot maksavat yhteisön varat, tapauksissa, joissa ei havaita petoksia tai rikkomuksia tai niistä ei ilmoiteta, kustannuksista vastaa yhteisön talousarvio eivätkä jäsenvaltiot;

Komission vastuu

8. korostaa, että vaikka jokapäiväinen hallinnointi on hajautettua, taloudellinen vastuu on jakamaton ja talousarvion toteuttamisen lopullinen vastuu on komissiolla perustamissopimuksen 274 artiklan mukaisesti (”Komissio toteuttaa talousarviota omalla vastuullaan ja annettujen määrärahojen rajoissa...”);

9. kehottaa komissiota lisäämään huomattavasti lainsäädäntöön sisältyviä tarkistuslausekkeita (”sunset clauses”) ja yksityiskohtaisia vaikutusten arviointeja;

10. huomauttaa, että uuden varainhoitoasetuksen 53 artiklan 5 kohdassa vahvistetaan taloudellisen vastuun jakamattomuus: ”Kun toteuttaminen tapahtuu yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa tai hajautetusti, komissio toteuttaa tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyjä tai tekee rahoitus-korjauksia varmistaakseen, että varat käytetään asiaan sovellettavan lainsäädännön mukaisesti ja että sen on mahdollista kantaa lopullinen vastuu talousarvion toteuttamisesta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 274 artiklan ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 179 artiklan mukaisesti”;

Jäsenvaltioiden vastuu

11. kiinnittää huomiota siihen, että jäsenvaltioiden vastuu on vahvistettu erityisesti seuraavissa määräyksissä:

— EY:n perustamissopimuksen 280 artikla:

”Yhteisö ja jäsenvaltiot suojaavat yhteisön taloudellisia etuja petolliselta menettelyltä ja muulta laittomalta toiminnalta tämän artiklan mukaisesti toteutettavilla toimenpiteillä, joilla on ennaltaehkäisevä vaikutus ja jotka tarjoavat tehokkaan suojan jäsenvaltioissa.

Jäsenvaltiot toteuttavat samat toimenpiteet suojatakseen yhteisön taloudellisia etuja petolliselta menettelyltä kuin ne toteuttavat suojatakseen omia taloudellisia etujaan petolliselta menettelyltä.

Jäsenvaltiot sovittavat yhteen toimintansa, jonka tarkoituksena on suojata yhteisön taloudellisia etuja petolliselta menettelyltä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen muiden määräysten soveltamista. Tätä varten ne yhdessä komission kanssa järjestävät toimivaltaisten viranomaistensa kiinteän ja säännöllisen yhteistoiminnan.”

— EY:n perustamissopimuksen 274 artikla Amsterdamin sopimuksella muutettuna:

”Jäsenvaltiot ovat yhteistyössä komission kanssa varmistaakseen, että määrärahat käytetään moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti”;

Tilintarkastustuomioistuimen kanta hajautettuun hallinnointiin

12. kiinnittää huomiota siihen, että tilintarkastustuomioistuin on vuodesta 1994 todennut tilejä koskevissa tarkastuslausumissaan, että operaatioissa esiintyy usein virheitä, varsinkin mitä tulee jäsenvaltioiden suorittamiin maksuihin aloilla, joilla sovelletaan hajautettua hallinnointia; pahoittelee, että varainhoitovuoden 2002 tilanne ei poikkea aikaisemmista varainhoitovuosista:

”a) EMOTR-tukiosaston maksuihin virheillä oli jälleen olennainen vaikutus. Peltokasvien alalla virheiden riski on pienempi kuin eläinpalkkioiden alalla; muilla menoaloilla, joihin ei sovelleta yhdennettyä hallinto- ja valvontajärjestelmää, riskit ovat suuremmat eikä valvonta ole yhtä tehokasta;

b) Rakennetoimien valvontajärjestelmiä on tehostettu etenkin komissiossa, mutta jäsenvaltioissa ilmenee yhä samanlaisia ja yhtä usein toistuvia virheitä kuin aiempina vuosina”; ([1]);

13. kiinnittää huomiota tilintarkastustuomioistuimen tarkastusten tärkeimpiin tuloksiin pääaloilla, joilla varainhoitovuonna 2002 sovellettiin hajautettua hallinnointia ([2]):
MAATALOUS

— todistuksen myöntävien elinten esittämät huomautukset koskevat 300 miljoonan euron menoja, mikä johtuu ongelmista, jotka liittyvät tapaan, jolla maksajavirastot ovat käsitelleet tilitapahtumia (4.8. b);

— komissio on jättänyt hyväksymättä tilejä neljäsosan verran ilmoitetusta kokonaismäärästä (4.8. b);

— todistuksen myöntävien elinten toimittamien tarkastusten avulla ei saada kuitenkaan varmuutta siitä, että YMP:aan kuuluvan tuen hakijoiden maksajavirastoille toimittamat tiedot ovat oikeat (4.7. d);

— yhdennetty hallinto- ja valvontajärjestelmä ([3]) on arvokas laillisuutta ja asianmukaisuutta koskevien tietojen lähde, mutta se kattaa vain noin 58 prosenttia EMOTR-tukiosaston maksuista (1.43) ja vain 14 jäsenvaltiota soveltaa sitä täysin (4.23) ja tämä siitä huolimatta, että ”kyseisen järjestelmän tulokset ovat tärkeätä YMP:n tilitapahtumien laillisuuden ja asianmukaisuuden todentavaa aineistoa” (4.13); katsoo, että jäsenvaltioilta, jotka eivät sovella yhdennettyä hallinto- ja valvontajärjestelmää, olisi vastaavasti kiellettävä oikeus saada maataloustukea EMOTR-tukiosastosta;

— aikaisempien vuosien tavoin YMP:n menot ”sisälsivät olennaisia virheitä” (4.49),

([1]) Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2002, V kohta.

([2]) Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2002, luvut 1, 4 ja 5.

([3]) Kaikkien jäsenvaltioiden on pitänyt ottaa käyttöön yhdennetty hallinto- ja valvontajärjestelmä, jossa on tietokonepohjainen tietokanta maatiloista ja tukihakemuksista, maa-alueiden identifiointijärjestelmä, eläinten identifiointi- ja rekisterijärjestelmä ja yhdennetty järjestelmä paikan päällä tehtäviä hallinnollisia valvontatoimia varten.

RAKENNERAHASTOT

Järjestelmän epäonnistuminen

— jäsenvaltiot eivät aina antaneet hallintoviranomaisille, maksuviranomaisille ja välittäjänä toimiville elimille riittäviä ohjeita tarvittavien hallinto- ja valvontajärjestelmien järjestämiseksi kuin vasta vuoden 2002 lopulla ohjelmakauden 2000—2006 tukimuotojen osalta (5.27);

— tarkastetut hallinto- ja valvontajärjestelmät eivät vielä kaikki ole asetuksessa esitettyjen vaatimusten mukaisia, vaikka meneillään on jo ohjelmatyökauden 2000—2006 kolmas toteutusvuosi (5.32);

— noin 15 prosenttia kauden 2000—2006 kokonaismenoista on maksettu, vaikka komissiolla ei ole riittävää varmuutta siitä, että jäsenvaltioiden valvontajärjestelmät toimivat edellytetyllä tavalla (5.32);

Yksityiskohtaiset tarkastukset

— menojen tukikelpoisuuteen vaikuttavista virheistä tilintarkastustuomioistuin mainitsee, että mukaan oli otettu menoja tai henkilöitä, jotka eivät liittyneet kyseisiin ohjelmiin, hankkeiden nettokustannuksia tai muita tuloja laskettaessa ei ollut otettu huomioon syntyneitä tuloja, samat menot ilmoitettiin useammin kuin kerran, menoilmoituksiin ei ollut liitetty tositteita, kustannukset oli kohdennettu sattumanvaraisessa suhteessa ja laskentatavassa oli virheitä sekä lisäksi havaittiin ”useita muita tapauksia, joissa yhteisön sääntöjä ei ollut noudatettu” (5.40);

14. kiinnittää huomiota tilintarkastustuomioistuimen toistuviin huomioihin vakavista puutteista jäsenvaltioiden tarkastus- ja valvontajärjestelmissä ja pahoittelee, että jäsenvaltiot ovat haluttomia työskentelemään yhdessä komission kanssa varmistaakseen moitteettoman varainhoidon mukaisen määrärahojen käytön ja että tätä velvoitetta noudatetaan ainoastaan hitaasti ja vaikeuksin;

15. pitää tämän tilanteen ymmärtämisen kannalta tärkeinä näkökohtina seuraavia seikkoja:

a) hajautetun hallinnoinnin oikeusperusta on johdetussa lainsäädännössä (pääasiassa EMOTR-tukiosastoa ja rakennerahastoja koskevassa alakohtaisessa lainsäädännössä) eikä perustamissopimuksessa;

b) vaikka komissiolla on aloiteoikeus alakohtaisen lainsäädännön alalla ja oikeudellisesta näkökulmasta se on vastuussa talousarvion toteuttamisesta perustamissopimuksen 274 artiklan nojalla, sen toimivaltuuksia voidaan rajoittaa neuvoston ja parlamentin hyväksymällä alakohtaisella lainsäädännöllä;

c) komissiolla ei ole muuta mahdollisuutta kuin toimia alakohtaisen lainsäädännön mukaisesti, eikä siinä yleensä tarjota komissiolle muita keinoja kuin valvontavälineet ja -menettelyt ja rahoituskorjaukset;

16. korostaa — sanotun rajoittamatta perustamissopimuksessa määrättyjä komission velvoitteita — että, lainsäädäntöviranomainen määrittelee komission toimivaltuuden alakohtaisen lainsäädännön soveltamisen alalla, mikä voi aiheuttaa epätasapainoa näiden kahden alan välillä, millä on negatiivisia seurauksia mahdollisuuksiin varmistaa määrärahojen käyttö moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti;

17. huomauttaa, että perustamissopimuksen mukaisesti yleinen poliittinen vastuu kuuluu yksiselitteisesti komissiolle; toteaa, että syynä moniin heikkouksiin, kuten tilintarkastustuomioistuin korostaa, on se, että komissio ei varmista valvontajärjestelmien toimintaa; sekä lainsäädännön vaikeaselkoisuus ja jäsenvaltioiden ohjaus- ja valvontajärjestelmien puutteellisuus;

Suositukset

18. katsoo, että myös laajentumisen vuoksi on muun muassa ehdottomasti löydettävä oikea tasapaino komission vastuun ja tämän vastuun hoitamiseksi sen käytössä olevien oikeudellisten keinojen välillä;

19. katsoo, että samoista säännöksistä, joilla säännellään hajautettua hallinnointia, on lähtöisin tarve talousarvion toteuttamiseen osallistuvien elinten koordinaation, yhteistyön ja dialogin ilmastoon, ja että ilman tätä ilmastoa on vaikea kuvitella moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaista talousarvion toteuttamista;

20. katsoo myös, että tämä ymmärryksen ilmasto voi johtaa siihen, että tuetaan yhteistä näkemystä talousarvion toteuttamiseen liittyvistä riskeistä ja puutteista näillä aloilla;

21. toteaa, että on ennen kaikkea komission etu, että seuranta- ja valvonta-alan säännöksiä noudatetaan täysin, ja että komission liika joustavuus tämän suhteen vain heikentää sen asemaa aloilla, joilla sovelletaan hajautettua hallinnointia;

22. pyytää komissiota parantamaan seuraavina varainhoitovuosina talousarvion toteuttamista

YLEENSÄ

a) valvomalla, että alakohtaiseen lainsäädäntöön ei sisällytetä varainhoitoasetuksen soveltamista koskevia poikkeuksia;

b) kiinnittämällä enemmän huomiota jäsenvaltioiden kaksoistehtävään neuvostoon kuuluvina ja kansallisina valtioina ottaen huomioon komission velvoitteen toteuttaa talousarviota moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti;

c) noudattamalla tiukasti perustamissopimuksen määräyksiä ja johdettua oikeutta komission ja jäsenvaltioiden käytännöissä aloilla, joilla sovelletaan hajautettua hallinnointia;

d) ottamalla tarvittaessa käyttöön uudet yhteiset normit, joilla parannetaan kansallisten viranomaisten mahdollisuutta tehdä osansa työstä;

e) omaksumalla täysin roolin yhteisön taloudellisten etujen, jotka eivät välttämättä ole samat kuin jäsenvaltioiden, suojelijana;

MAATALOUS

f) esittämällä ehdotuksia korkeammista kiinteistä korjausprosenteista järjestelmän puutteita varten;

g) ryhtymällä tarvittaviin toimiin varmistaakseen yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän soveltamisen kaikissa jäsenvaltioissa;

RAKENNERAHASTOT

h) tekemällä tutkimuksen hallinnollisesta kapasiteetista sekä vanhoissa että uusissa jäsenvaltioissa ja lisäämällä valvontatoimien määrää maissa ja alueilla, joilla hallinnollinen rakenne on suhteellisen heikko;

i) parantamalla huomattavasti täydentävyyden periaatteen soveltamista koskevia valvontavälineitään ja tukikelpoisuutta koskevia säännöksiä;

j) toteuttamalla täysin oikeutta harjoittaa valvontatoimia paikan päällä ja soveltaa rahoituskorjauksia jäsenvaltioihin;

23. katsoo, että hallinnointimenetelmänä hajautettu hallinnointi sopii yhteisön politiikkojen toteuttamiseen talousarvion kahdella pääalueella, maataloudessa ja rakennerahastoissa, joille on luonteenomaista hyvin suuri määrä edunsaajia ja määrän suuruus (77,6 prosenttia maksusitoumusmäärärahoista 2002); painottaa kuitenkin, että näiden politiikkojen asianmukainen toteuttaminen merkitsee, että niin komission kuin kansallisten viranomaistenkin on hoidettava tehtävänsä;

Tarkastus ja hajautettu hallinnointi

24. panee tyytyväisenä merkille komission aloitteet koordinoida ja yhdenmukaistaa tarkastusohjelmat sekä menetelmät, joilla pyritään integroidun tilinpäätöskäytännön luomiseen;

25. on kiinnostunut tämän aloitteen kehityksestä ja haluaa saada päivitettyjä tietoja saavutetusta edistyksestä, havaituista peittelyistä, ratkaistuista esteistä ja tulevien toimien aikataulusta komission seurantakertomuksessa;

26. panee tyytyväisenä merkille perusajatuksen, joka piilee niin sanotuissa luottamussopimuksissa; ymmärtää aihetta koskevan niukan informaation tämän pilottikokeilun vielä hahmottumattoman luonteen vuoksi, mutta toivoo saavansa täsmällisesti tietoa tämän prosessin tuloksista ja toteutetuista toimista, joilla kannustetaan näiden sopimusten allekirjoittamiseen niiden vapaaehtoisesta luonteesta huolimatta; panee tyytyväisenä merkille Itävallan ja Tanskan halun suostua tähän toimenpiteeseen ja vaatii tiukasti kaikkia muita jäsenvaltioita noudattamaan niiden esimerkkiä;

27. on huolissaan siitä, että jäsenvaltioiden kanssa ei ole tehty luottamussopimuksia Euroopan sosiaalirahaston alalla [1];

28. katsoo, että sekä jäsenvaltioiden että komission olisi pyrittävä luomaan yhtenäinen tilintarkastusstrategia yhteisen hallinnoinnin piiriin kuuluvia ohjelmia varten; pitää tässä yhteydessä tervetulleena sitä, että komissio ja eräät jäsenvaltiot ovat pyrkineet toteuttamaan ”luottamussopimuksia”; katsoo, että rinnan näiden ponnistelujen kanssa olisi kehitettävä tarkastuslausuman antamista varten luotettava menettely, joka olisi jäsenvaltioissa toteutettava vuosittain kaikkien rakennerahastoista vastaavien viranomaisten tasolla ja jonka tuloksia voitaisiin käyttää yhteisön tasolla; ottaa huomioon, että monet jäsenvaltiot vastustavat tällaista vuosittaista tarkastuslausumaa koskevaa suunnitelmaa sellaisena kuin komissio ehdotti sitä ensimmäisen kerran 7. lokakuuta 2002 jäsenvaltioiden asiasta vastaavien ministerien kanssa järjestetyssä kokouksessa; pahoittelee kuitenkin komission selvästi puutteellista valmiutta ajaa näitä ehdotuksia aktiivisemmin eteenpäin komitologiamenettelyn puitteissa;

Perintätoimet

29. toteaa komission vastausten [2] valossa perusteettomien tulojen perinnän alalla vallitsevan laajan pirstoutumisen;

30. haluaa saada tietoonsa tätä toimenpidettä koskevat yhdenmukaistamiskriteerit sekä niiden noudattamisasteen;

31. pyytää komissiota antamaan seurantakertomuksessaan täydellisen taulukon, joka mahdollistaa homogeeniset vertailut, joka päivitetään säännöllisesti ja johon sisältyy riittävää tietoa maksamattomista määristä, ratkaistujen ja käsiteltävänä olevien tapausten määrästä ja kunkin perintäyksikön tehokkuuden asteesta;

---

[1] Vastaukset kyselyyn — osa 1; komission vastaus kysymykseen nro 92 (PE 328.732/FIN 1).

[2] Vastaukset kyselyyn — osa 1, kysymyksen nro 19 liite, s. 120—121 (PE 328.732/FIN 1).

Komission uudistaminen

Yleisiä näkökohtia

32. panee merkille, että valkoisen kirjan toimien toteuttamisessa tapahtunut edistys on epätasaista; toteaa, että edistymisestä huolimatta monilla aloilla ollaan jäljessä aikataulusta ja on kohdattu vaikeuksia;

33. panee merkille komission 10. helmikuuta 2004 hyväksymän tiedonannon hallinnonuudistusta koskevan toimeksiannon saattamisesta päätökseen: tilanneraportti ja vuonna 2004 toteutettavat toimenpiteet (KOM(2004) 93); tunnustaa, että käytännössä kaikkien 98 uudistustoimen hyväksyminen merkitsee lainsäädäntövaiheen loppuunsaattamista, mutta että uudistuksen liikevoima on säilytettävä täydellisen täytäntöönpanon varmistamiseksi;

34. muistuttaa, että on ensisijaisen tärkeää edistyä nopeasti hallintokulttuurin uudistamisessa ja pyrittävä kaikin tavoin varmistamaan, että valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän tueksi perustettu järjestelmä toimii optimaalisesti; pitää välttämättömänä, että ponnistellaan ajattelutapojen muuttamiseksi ja henkilöstön vastuun lisäämiseksi siten, että jokainen virkamies ja toimihenkilö, riippumatta asemastaan hierarkiassa, tuntee osallistuvansa yhteiseen työhön; luottaa johdon tekevän kaikkensa tavoitteen saavuttamiseksi;

35. vaatii, että uudistuksen optimaalisen täytäntöönpanon edellyttämät toimet toteutetaan mahdollisimman pian, etenkin henkilöresurssien hallinnassa (prioriteettien määrittely, ”kielteiset” prioriteetit mukaan lukien, resurssien uudelleenjako ensisijaisten toimien hyväksi, tarvearviointi ja asianmukaiset koulutustoimet ”pätevyysvajeiden” korjaamiseksi), ja että 24 tarkastusstandardia pannaan täytäntöön; luottaa, että jo seuraavissa vuosittaisissa toimintakertomuksissa voidaan havaita edistystä tapahtuneen;

36. panee tyytyväisenä merkille komission toteuttamat toimet sen varmistamiseksi, että yhtenäistetään edelleen ehtoja, joiden mukaan pääjohtajat esittävät varaumia vuosikertomuksessaan; toivoo, että kyseisiä toimia sovelletaan seuraavien vuosikertomusten laatimisessa, jotta voitaisiin arvioida esitettyjä varaumia ja helpottaa korjaavien toimien toteamista;

37. pitää Euroopan yhteisöjen virkamiesten henkilöstösääntöihin liittyvää uudistuksen osaa yhtä lailla tärkeänä, sillä henkilöstösäännöt ovat keskeinen väline henkilöstöhallinnon uudistamisessa; luottaa näin ollen, että komissio ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon asiasta;

38. hyväksyy komission pyrkimyksen ottaa käyttöön yleinen ”ilmiantokäytäntö” ja toteaa, että mainittu käytäntö on todella tehokas vain siinä tapauksessa, että henkilöstö on siitä tietoinen; kehottaa komissiota varmistamaan, että sitä koskevat tiedot ovat vapaasti henkilöstön käytettävissä;

Hajautettu varainhoidon valvonta ja riskien arviointi

39. tunnustaa, että komissio on tehnyt paljon työtä varmistaakseen siirtymän keskitetystä valvontajärjestelmästä hajautettuun (jossa hallinto valvoo itse itseään), minkä yhteydessä esimerkiksi yli 200 virkaa on siirretty varainhoidon valvonnan pääosastosta joissakin tapauksissa muihin pääosastoihin näiden sisäisten valvontajärjestelmien vahvistamiseksi ja joissakin tapauksissa uutta sisäistä tarkastusta varten;

40. muistuttaa, että keskusteltaessa varainhoidon valvonnan tarkoituksenmukaisimmasta rakenteesta ja muodosta keskeisellä sijalla aina on kysymys siitä, miten löydetään sopiva tasapaino toiminnallisten vaatimusten ja valvontaa koskevien vaatimusten välillä; katsoo, että sääntöjen ja määräysten tinkimätön noudattaminen ei aina merkitse tehtävien tehokasta toteuttamista;

41. katsoo, että valvonta, joka keskittyy pelkästään muotovirheiden välttämiseen, voi estää tehokkuuden parantamisen, sillä se johtaa liiaksi sääntöihin perustuvaan menettelyyn, mikä puolestaan johtaa tunnetusti joustavuuden vähenemiseen ja byrokratian lisääntymiseen; katsoo siksi, että riskien arviointi on olennainen osa sisäisen valvonnan järjestämistä, sillä vain sen avulla voidaan varmistaa, että sisäisen valvonnan tulokset ovat suhteessa kustannuksiin;

42. panee merkille, että 24 sisäistä valvontanormia, jotka luovat kehykset komission sisäisen valvonnan määrittämiselle, jotka komissio hyväksyi vuonna 2000 ja joita se tarkisti vuonna 2001, eivät ole vielä täysin voimassa; panee edelleen merkille, että esimerkiksi normi nro 11 on seuraavanlainen: "Kunkin pääosaston on analysoitava järjestelmällisesti pääasiallisiin toimiinsa liittyviä riskejä vähintään kerran vuodessa, kehitettävä asianmukaisia toimintasuunnitelmia niiden käsittelemiseksi ja nimitettävä näiden suunnitelmien toimeenpanosta vastaava henkilöstö." ([1]);

43. katsoo, että kun otetaan huomioon riskien arvioinnin täysin ratkaiseva merkitys sisäisessä valvonnassa, komission raportointi asiaan liittyvien normien toteutuksesta on sekä huolestuttavaa että riittämätöntä ([2]); kehottaa siksi komissiota ottamaan entistä paremmin huomioon sekä riskien arvioinnin toteuttamisen että sisäisen valvontajärjestelmän muut osatekijät; luottaa sisäisen valvonnan normien nopeasti yleistyvään soveltamiseen ([3]);

44. pitää valitettavana kirjanpitäjien puutetta komissiossa; panee merkille kirjanpitäjien suuren vaihtuvuuden vuonna 2002;

Kirjanpitojärjestelmän uudistaminen

45. toteaa, että uuden kirjanpitojärjestelmän olisi mahdollistettava suoriteperusteinen kirjanpito, tietojen johdonmukaisuus ja tietoturva;

46. korostaa, että yksi avoimista kysymyksistä on tähän mennessä ollut se, pitäisikö komission toimia radikaalisti ja siirtyä suoraan täysin integroituun, yhteen yhteiseen järjestelmäpakettiin, vai siirtyä uudistuksiin asteittain sellaisen välivaiheen kautta, jossa otetaan huomioon paikallisten järjestelmien tarpeet;

47. panee merkille, että komissio kannattaa jälkimmäistä vaihtoehtoa, koska se on sen mielestä turvallisempi ja koska laajamittainen vahvistamismenettely on välttämätön ennen kuin paikalliset järjestelmät voidaan yhdistää keskusjärjestelmään;

48. panee merkille seuraavat edistysaskeleet uudistuksen ensimmäisten vaiheiden toteuttamisessa vuonna 2003:

    a) tilinpitostandardien määrittely;

    b) käyttäjien tarpeiden dokumentointi;

    c) tilitapahtumien määrittely;

    d) tililuettelo kaikkien tapahtumien koodaamiseksi;

    e) kirjanpidon käsikirja;

49. panee merkille Price Waterhouse Coopersin tekemän toteutettavuustutkimuksen komission kirjanpitojärjestelmän uudistamishankkeesta ja tärkeimmät sen esittämät suositukset hankkeen onnistunutta lopputulosta ajatellen;

50. muistuttaa, että varainhoitoasetus perustuu kaksiosaiseen järjestelmään, jossa yhdistyvät liikekirjanpitoon käytettävä suoriteperusteinen kirjanpito ja talousarviokirjanpitoon käytettävä kassaperusteinen kirjanpito; panee merkille, että näiden julkisen sektorin tilinpäätöskäytäntöjen noudattaminen on sopusoinnussa IFAC:n (kirjanpitäjien kansainvälinen järjestö) suositusten kanssa ja että tällainen järjestelmä on käytössä useimmissa jäsenvaltioissa; huomauttaa kuitenkin, että järjestelmä edellyttää jatkuvaa talousarvion toteuttamisen ja toteutumalaskelman täsmäyttämistä;

([1]) http://europa.eu.int/comm/commissioners/schreyer/Reform/SEC %20_2001_2037_Internal_Control_Standards_en.pdf.

([2]) "Myös niukaksi jääneen yleisen edistymisen perusteella on selvää, ettei pääosastoissa ja yksiköissä ilmeisesti ole täysin vakiintunutta riskinhallintakulttuuria." (KOM(2003) 391, kohta 3.2).

([3]) Vastaukset kyselyyn — osa 2; komission vastaus kysymykseen nro 1 (PE 328.732/FIN 2).

51. panee merkille, että ”kaksiosaisen järjestelmän” käyttö mahdollistaa kahdenkertaisen kirjanpidon liikekirjanpidon osalta, kun taas talousarviokirjanpito, jota budjettivallan käyttäjä käyttää talousarvion toteutuksen tarkistamiseen, tehdään yhdenkertaisena;

52. arvostaa komission ponnisteluja pysytellä voimassa olevassa lainsäädännössä vahvistetussa aikataulussa, vaikka se on hyvin tiukka, kun otetaan huomioon monissa vastaavan julkisen sektorin kirjanpitojärjestelmän uudistusprosessin toteuttaneissa jäsenvaltioissa saadut kokemukset; ehdottaa näin ollen vaiheittaista lähestymistapaa, jossa keskitytään ensin poistamaan merkittävät tietoturvaan liittyvät puutteet ja ristiriitaiset tilinpitotiedot ja toiseksi varmistamaan, että vuoden 2005 kirjanpito esitetään suoriteperusteisesti, sekä lopuksi huolehtimaan siitä, että uuden rakenteen tueksi otetaan käyttöön johdonmukainen, integroitu järjestelmä;

53. katsoo, että kaikkien EU:n toimielinten ja hajautettujen virastojen on varmistettava, että myös niillä on uusiin puitteisiin sopivat kirjanpitojärjestelmät, jotka perustuvat varainhoitoasetuksen edellyttämiin periaatteisiin ja standardeihin;

54. pitää kaikkien komission yksiköiden täyttä yhteistyötä ja panosta välttämättömänä kirjanpitojärjestelmän uudistamisen onnistumisen kannalta; odottaa niinikään, että budjettipääosasto ottaa mahdollisimman hyvin huomioon käyttäjien tarpeet;

55. korostaa pitävänsä erityisen tärkeänä uuden järjestelmän tietojen yhdenmukaisuutta ja etenkin laskujen keskitettyä kirjausjärjestelmää sekä toimeksisaajista pidettävää tietokantaa, jossa on täydelliset, tarkat ja yksityiskohtaiset tiedot toimielimen sopimussuhteista;

56. kiinnittää huomiota paikallisten järjestelmien ja keskusjärjestelmän välisten rajapintojen varmentamiselle asetettuun määräaikaan, eli vuoteen 2005, jonka jälkeen varmentamattomista järjestelmistä peräisin olevia tietoja ei enää hyväksytä; pyytää takeita siitä, että kaikki yksiköt noudattavat poikkeuksetta tätä määräaikaa;

57. tunnustaa, että edellä mainitussa kirjanpitojärjestelmän uudistamista koskevassa komission tiedonannossa esitetty vaihtoehto 3 on ainoa realistinen, tosin väliaikainen, ratkaisu, jonka avulla voidaan vastata tärkeimpiin uudenaikaisen suoriteperusteisen kirjanpitojärjestelmän vaatimuksiin 1. tammikuuta 2005 mennessä sekä operationaalisten yksiköiden alakohtaisiin tarpeisiin; korostaa, että uuden varainhoitoasetuksen mukaan vuodeksi 2005 asetettu määräaika, joka on täten myös parlamentin ensisijainen tavoite, ei merkitse uudistusprosessin päättymistä, koska täysin integroidun järjestelmän edellyttämä uutta kirjanpitorakennetta tukeva tietojenkäsittelyjärjestelmä on vielä otettava käyttöön (vaihtoehdon 2 mukaisesti);

58. muistuttaa, että kirjanpitojärjestelmän uudistuksen yhteydessä sisäisen tarkastuksen yksiköllä ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimella on tarkkailijan asema kirjanpito- ja tilinpäätösstandardeja käsittelevässä komiteassa ja hankkeen valvontakomiteassa, ja innostaa niitä antamaan oikea-aikaisesti rakentavia neuvoja sekä antamaan tarvittaessa varhaisessa vaiheessa varoituksia, jotka hankkeiden vetäjien on otettava huomioon eri vaiheiden toteutuksessa;

Valvontarakenteet uudistuksen jälkeen

Yleiset kysymykset

59. muistuttaa, että hallinnonuudistus on ollut yksi nykyisen komission päätavoitteista, että valkoinen kirja ”Komission uudistaminen” hyväksyttiin 1. maaliskuuta 2000 ja että komissio sitoutui panemaan käytäntöön kunnianhimoisen ohjelman, joka tavoitteena on vahvistaa riippumattomuutta, tilintekovelvollisuutta, tehokkuutta, avoimuutta sekä ehdottoman vastuullisuuden noudattamista; toteaa, että, on otettu monia tärkeitä ja tarpeellisia edistysaskeleita oikeaan suuntaan ja on edelleen tarpeen toimia uudistuksen mahdollisten esteiden poistamiseksi;

60. katsoo, että Euroopan unionin toimielinten yleisissä sopimusehdoissa on velvoitettava sopimuspuolet tekemään täyttä yhteistyötä ja ilmoittamaan, mitkä tahot ovat kyseisissä yrityksissä merkittävien osuuksien lopullisia omistajia tapauksissa, joissa on syytä epäillä mahdollista eturistiriitaa;

61. toteaa, että Eurostatissa havaittujen ongelmien tutkinta osoittaa, että kriittisen tiedon salaamista varten on oltava turvatakuut;

62. toteaa, että varainhoitoon ja valvontarakenteisiin sisältyvät nyt seuraavat organisatoriset avaintekijät:

a) pääjohtajat valtuutettujen maksujen hyväksyjinä;

b) sisäisen tarkastuksen yksikkö;

c) sisäisen tarkastuksen seurantakomitea;

d) sisäiset tarkastusrakenteet (pääosastotaso);

e) tilintarkastaja; ja

f) yhteinen varainhoitoelin budjettipääosastossa;

63. katsoo, että Eurostatin tapaus on korostanut tarvetta tarkistaa eri toimijoiden ja yksittäisten komission jäsenten ja koko komission väliset suhteet vastuuketjun toiminnan lisäksi, jotta taattaisiin edistyminen varainhoidon alan lisäksi myös komission hallintorakenteissa;

64. toistaa komission kertomuksesta Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) toiminnan arvioinnista 4. joulukuuta 2003 antamansa päätöslauselman 1 kohdan [1], jonka mukaan ”oli erehdys keskittää talousarvion laatimiseen ja tilinpitoon sekä petostentorjuntaan liittyvä toimivalta yhden komission jäsenen käsiin, sillä tämä johtaa väistämättä eturistiriitaan”; toistaa vaativansa tämän eturistiriidan välttämistä tulevaisuudessa; kehottaa komissiota toteuttamaan toimenpiteitä, joilla erotetaan toisistaan komission jäsenen vastuu talousarviosta ja talousarvion valvonnasta;

65. korostaa vuoden 2001 vastuuvapausmenettelyn seurannasta 29. tammikuuta 2004 antamassaan päätöslauselmassa [2] otsikolla ”Eurostat” esitettyjen seikkojen ja päätelmien poliittista merkitystä Eurostatiin liittyviä seikkoja koskevan vastuun selvittämisen kannalta ja toteaa, että jos OLAF esittää Eurostatissa ilmenneet epäsäännöllisyydet oikeusviranomaisille, on toimittava valppaasti, jotta kyseiset komission jäsenet voidaan asettaa poliittiseen vastuuseen käynnistettävien oikeudenkäyntien edistymistä vastaavasti;

Pääjohtajat valtuutettujen maksujen hyväksyjinä

66. luottaa, että sellaisen järjestelmän käyttöönotto, jossa vaaditaan kutakin pääjohtajaa tai yksikönpäällikköä laatimaan vuosittain toimintakertomus, johon liitetään lausunto luottamuksesta hänen yksikkönsä valvontatoimien tehokkuuteen, parantaa tehokkuutta, läpinäkyvyyttä ja vastuullisuutta siinä määrin, että niistä on itse asiassa muodostunut tilintarkastustuomioistuimen tärkein väline talousarvion hallinnoinnin vuosittaisessa arvioinnissa;

67. toistaa jo 4. joulukuuta 2003 antamansa päätöslauselman 20 kohtaan sisältyvät vaatimukset ja suositukset, joiden mukaan varainhoitoasetukseen on sisällytettävä pääjohtajien tehokas valvonta heidän toimiessaan tulojen ja menojen hyväksyjinä, jotta estetään valtuuksien väärinkäyttö; vaatii, että komission tilinpitäjän on tarkistettava tulojen ja menojen hyväksyjien hänelle toimittamat tiedot ainakin pistokokein; vaatii, että pääosastojen sisäisen tarkastuksen yksiköiden on oltava vastuussa paitsi pääjohtajille niin myös sisäiselle tilintarkastajalle;

---

[1] P5-TA(2003) 0551.

[2] P5-TA(2004) 0049.

68. pitää valitettavana sitä, että komissio ei ole noudattanut edellä mainitun 4. joulukuuta 2003 annetun päätöslauselman 21 kohdassa esitettyä kehotusta tehdä tarvittavat lainsäädäntöehdotukset varainhoitoasetuksen muuttamiseksi ja siihen liittyvien täytäntöönpanosäännösten muuttamiseksi;

69. katsoo, että kunkin komission jäsenen on oltava vastuussa hänen alaisuudessaan toimivista yksiköistä ja huolehdittava, että näiden yksiköiden tavoitteet saavutetaan moitteettoman varainhoidon periaatteita täysin noudattaen;

70. odottaa, että parlamentin 29. tammikuuta 2004 antaman päätöslauselman 30 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa esitettyä toivomusta komission jäsenten ja pääjohtajien välisten suhteiden rakenteellisista muutoksista noudatetaan;

Sisäisen tarkastuksen yksikkö

71. muistuttaa, että varainhoitoasetuksen 8 luvun 85 artiklan mukaan sisäinen tarkastaja on riippumaton tehtäviään suorittaessaan; korostaa, että varainhoitoasetuksen 85 artiklassa viitataan suoraan kansainvälisiin standardeihin ja että nämä standardit ovat sisäisten tarkastuksen kansainvälisiä ammattistandardeja, jotka sisäisten tarkastajien järjestö on laatinut (www.theiia.org);

72. painottaa erityisesti seuraavia standardeja [1]:

”1100 Riippumattomuus ja objektiivisuus

Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee olla riippumaton, ja sisäisen tarkastajan tulee olla työssään objektiivinen.

1110 Organisatorinen riippumattomuus

Sisäisen tarkastuksen johtajan tulee raportoida sellaiselle organisaatiotasolle, että sisäisen tarkastustoiminnon on mahdollista täyttää velvollisuutensa.

1110.A1

Sisäisen tarkastustoiminnon tulee voida vapaasti päättää sisäisen tarkastuksen tehtäväkentän laajuudesta, suorittaa tehtävänsä ja raportoida tulokset”;

73. katsoo näin ollen, että sisäisen tarkastuksen yksikön on oltava tiivisti integroituna komission puheenjohtajistoon; pitää erityisen tärkeänä tehokkaan sisäisen tarkastuksen varmistamiseksi, että tämä yksikkö säilyy jokaisen pääosaston hierarkian ulkopuolella;

Sisäisen tarkastuksen seurantakomitea

74. toteaa, että sisäisen tarkastuksen seurantakomitea muodostettiin asiakirjassa ”Charter of the Internal Audit Service of the European Commission” (Euroopan komission sisäisen tarkastuksen yksikön peruskirja) (SEC(2000) 1801/2, 31. lokakuuta 2000) [2], ja sen päävelvollisuudeksi tuli toteuttaa pääosastojen ja yksiköiden käynnistämien toimien seurantaa sisäisten ja ulkoisten tarkastajien analyysien, arviointien ja suositusten seurauksena;

75. katsoo myös, että sisäisen tarkastuksen seurantakomitea auttaa kollegiota varmistamaan, että komission yksiköt ottavat huomioon sisäisen tarkastuksen yksikön työn, ja voi täten ehdottaa komissiolle asianmukaisia toimia;

---

[1] http://www.theiia.org/iia/index.cfm?doc_id=1499.

[2] http://europa.eu.int/comm/dgs/internal_audit/charter/charter_en.pdf.

76. panee tyytyväisenä merkille komission vastauksen, jonka mukaan sisäisen tarkastuksen seurantakomitea antaa kollegion tiedoksi kaikki mahdolliset konfliktin lähteet, jotka juontavat sen työstä ja joiden suhteen sen mielestä kollegion on ryhdyttävä toimiin ja annettava tämän komitean kokousten pöytäkirjat tiedoksi pääsihteerille ([1]);

77. toteaa, että tilintarkastustuomioistuin vahvisti vuosikertomuksessaan varainhoitovuodelta 2001 ([2]), että ”tarkastuskomitean puheenjohtajalla ei voi olla asianomaisessa organisaatiossa asemaa, joka saattaa johtaa eturistiriidan syntymiseen”(9.56); katsoo, että tämän suuntaisesti olisi syytä hienosäätää tämän komitean toimintasäännöt siten, että:

   a) taataan, ettei eturistiriitoja synny;

   b) siirretään komitean sihteeri pääsihteerin alaisuuteen komitean itse vuosikertomuksessaan esittämän ehdotuksen mukaisesti;

   c) julkaistaan sen vuosikertomukset, joihin sisältyy arvio tarkastuskertomusten huomioiden noudattamisasteesta;

Sisäiset tarkastusrakenteet (pääosastotaso)

78. toteaa, että vaikka varainhoitoasetukseen sisältyy vain sisäisen tarkastajan käsite, komissio päätti vuonna 2000 perustaa sisäiset tarkastusrakenteet kussakin yksikössä, jotta ne auttaisivat pääjohtajia ja yksikönpäälliköitä suoriutumaan uusista varainhoitoon liittyvistä velvoitteistaan;

79. luottaa, että komissio parantaa tiedotusväyliä tarkastuksesta vastaavien keskus- ja muiden elinten kesken sekä valvonnasta vastaavien keskuselinten ja muiden elinten kesken ([3]);

80. pyytää komissiota uudistamaan sisäisiä tarkastusrakenteita koskevat säännöt uuden varainhoitoasetuksen perusteella;

81. katsoo, että tällä uudistuksella olisi taattava joustavuus ja toiminnallinen riippumattomuus sisäisten tarkastusrakenteiden ja sisäisen tarkastuksen yksikön suhteissa vakauttamalla tarvittaessa kaikki siteet ja suhteet, jotka sisältyvät varapuheenjohtaja Kinnockin laatimaan muistioon komissiolle ehdoista, jotka koskevat sisäisten tarkastusrakenteiden perustamista kuhunkin komission yksikköön (SEC (2000) 1803/3) ([4]);

Yhteinen varainhoitoelin budjettipääosastossa

82. muistuttaa, että uudistuksessa korostetaan erityisesti varainhoidon valvonnan hajauttamista; katsoo, että tämä aiheuttaa samalla ehdottoman tarpeen kehittää soveliaampia ja paremmin tarkastettavissa olevia yhteisen valvonnan muotoja eri yksiköissä toiminnassa olevien valvontajärjestelmien hallinnointiin; katsoo, että tämän hallinnoinnin yhteisen valvonnan olisi huipennuttava osastojen sisäisten valvontajärjestelmien laatua koskevaan viralliseen lausuntoon, joka olisi julkaistava alkuperäisessä muodossaan yhteenvetokertomuksessa;

83. on huolestunut henkilöstön suuresta vaihtuvuudesta komissiossa ja pyytää komissiota ryhtymään tarvittaviin toimiin tämän ongelman tutkimiseksi ja sen syiden poistamiseksi komission organisaatiossa;

84. pitää tarpeellisena varainhoidon valvonnan keskuselinten ja kunkin pääosaston tai yksikön varainhoidon valvonnan elinten joustavaa suhdetta, jotta saavutettaisiin sama suhde kuin tarkastuksen alalla pidetään soveliaana;

([1]) Vastaukset kyselyyn — osa 1; komission vastaus kysymykseen nro 28 (PE 328.732/FIN 1).

([2]) EYVL C 295, 28.11.2002, s. 1.

([3]) Vastaukset kyselyyn — osa 1; komission vastaus kysymykseen nro 16 (PE 328.732/FIN 1).

([4]) http://europa.eu.int/comm/dgs/internal_audit/documents/audit_dg_sec1803_en.pdf.

85. panee tyytyväisenä merkille komission ilmoituksen, jonka mukaan sekä sisäisen tarkastuksen yksikkö että sisäiset tarkastusrakenteet voivat arvioida valvontajärjestelmiä ja tarkastusten ja valvontatoimien tulokset välitetään yhteiselle varainhoitoelimelle ja sisäisen tarkastuksen yksikölle ja ne sisällytetään vuosittaiseen yhteenvetokertomukseen ([1]);

Kirjanpitoyksikkö budjettipääosastossa

86. palauttaa mieliin, että varainhoitoasetuksen 61 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan tilinpitäjä on toimivaltainen määrittelemään ja hyväksymään kirjanpitojärjestelmät sekä tarvittaessa hyväksymään sellaiset tulojen ja menojen hyväksyjän määrittelemät järjestelmät, joiden tarkoituksena on tuottaa tai perustella kirjanpitotietoja;

87. ottaa huomioon, että tämän velvollisuuden täyttämiseksi ”tilinpitäjä saa tulojen ja menojen hyväksyjiltä kaikki näiden luotettaviksi vahvistamat tiedot, joita tarvitaan, jotta tilinpäätöksessä voidaan antaa oikea kuva yhteisöjen varallisuudesta ja talousarvion toteuttamisesta” (varainhoitoasetuksen 61 artiklan 2 kohta);

88. on yhtä mieltä komission kanssa siitä, että on säilytettävä varainhoitoon liittyvät työsynergiat valvontaelinten toiminnallista riippumattomuutta haittaamatta ja tunnustettava näiden yksiköiden vastuuhenkilöiden asianmukainen asema ([2]);

Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF)

89. pitää myönteisenä komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 muuttamisesta (KOM(2004) 103); vahvistaa vuoden 2002 petostentorjuntaa koskevan vuosikertomuksen 38 kohdan, jossa todetaan, että komission esittämät lainsäädäntöehdotukset ovat osittain oikeansuuntaisia, mutta seuraavia kohtia sen sijaan ei voida millään hyväksyä, vaan niitä on pidettävä lähes provosoivina:

   a) komission esityksessä OLAFia ei vieläkään velvoiteta toteuttamaan laajamittaisesti sen jo kauan laiminlyötyä päätehtävää sisäisten tutkimusten alueella, vaan ehdotus suo sen sijaan virastolle mahdollisuuden olla tekemättä sisäisiä tarkastuksia jopa silloin, kun on perusteltua aihetta epäillä, että on tapahtunut petoksia tai lahjontaa tai muuta yhteisön taloudelle vahinkoa aiheuttavaa laitonta toimintaa;

   b) komissio ei esitä, että OLAFin valvontakomitea toimisi Euroopan parlamentin pääsihteeristön alaisuudessa, vaan ehdottaa sen sijaan, että sihteeristö toimisi komission alaisuudessa ja asettaa siten valvontakomitean itsenäisyyden kyseenalaiseksi;

   c) sisäisten tarkastusten asianosaisten oikeuksia ei vahvisteta, vaan heiltä ollaan sen sijaan riistämässä OLAF-asetukseen tähän asti perustunut oikeus valittaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimeen, mikäli virasto ryhtyy tutkimusten kestäessä heidän vastaisiinsa toimenpiteisiin; näin annettaisiin otollinen tilaisuus vallan väärinkäytöksille (esim. tutkimuksen aloittaminen ilman riittäviä perusteita, tutkimusten kohtuuttoman pitkä kesto), koska tällaiset rikkomukset olisivat oikeudellisen valvonnan ulkopuolella;

90. panee tyytyväisenä merkille komission aikomuksen luoda käytäntö, jonka mukaan pääosastojen OLAFille antamat tiedot välitetään asiasta vastaavalle komission jäsenelle ([3]);

([1]) Vastaukset kyselyyn — osa 1; komission vastaus kysymykseen nro 189 (PE 328.732/FIN 1).

([2]) Idem.

([3]) Vastaukset kyselyyn — osa 1; komission vastaus kysymykseen nro 12 (PE 328.732/FIN 1).

91. muistuttaa edellä mainitusta 4. joulukuuta 2003 antamastaan päätöslauselmasta, jossa se antoi tukensa komission puheenjohtajan ilmoitukselle, jossa tämä korosti OLAFin ydintoimintojen ensisijaisuutta, OLAFin ja toimielinten välisen tiedonkulun parantamista, tutkinnan kohteena olevien puolustautumisoikeuksien huomioon ottamisen parantamista sekä OLAFin valvontakomitean roolin vahvistamista;

92. ei voi ymmärtää, miksi komissio toimitti asetuksen (EY) N:o 1073/1999 15 artiklan mukaisen edistymiskertomuksen vasta yli vuoden kuluttua määräajasta ja miksi komissio esitti lopullisen ehdotuspaketin vasta 9. helmikuuta 2004 eli kolmen kuukauden kuluttua edellä mainitun parlamentin 4. joulukuuta 2003 antaman päätöslauselman jälkeen; toteaa, että tämän viivästyksen vuoksi on käytännössä mahdotonta, että asetusta (EY) N:o 1073/1999 voitaisiin parantaa ennen Euroopan parlamentin vaaleja;

93. katsoo, että OLAFin ohjauskomitean olisi oltava täysin riippumaton komissiosta;

94. on vakavasti huolestunut siitä, että OLAFin johtaja on myöntänyt, että hän ei aio seurata oikeusasiamiehen suositusta, joka koskee Blue Dragon -asian uudelleen avaamista; toteaa, että OLAFin valvontakomitea pitää vakavasti kyseenalaisena tapaa, jolla OLAF suhtautuu tähän asiaan; kehottaa OLAFia noudattamaan valvontakomitean kantoja; pitää myönteisenä sitä, että komissio on uudelleen aloittanut asian käsittelyn;

95. toteaa, että useimpien OLAFin UCLAFilta perimien asioiden käsittely on saatettu loppuun; pyytää valvontakomiteaa tutkimaan, kuinka monta asiaa on saatettu päätökseen tuloksetta; kehottaa valvontavaliokuntaa pitämään erityisesti silmällä sitä, että asioiden käsittelyä ei saateta loppuun aiheettomasti;

Tarkastusten tulosten esittäminen

96. korostaa sellaisen periaatteen merkitystä, jonka mukaan tarkastuksen kohteena olevalla on oikeus ilmaista mielipiteensä tarkastajan esittämistä tarkastuksen tuloksista; kiinnittää huomiota siihen, että Euroopan unionin varainhoidon parlamentaarinen valvonta on hyvin pitkälle riippuvainen tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomusten ja vuosikertomusten tiedoista;

97. toteaa, että vastuuvapausmenettely on prosessi, jonka tavoitteena on muun muassa parantaa Euroopan unionin varainhoitoa luomalla tilintarkastustuomioistuimen kertomusten ja toimielinten vastausten ja lausuntojen perusteella parempi päätöksentekoperusta; panee tyytyväisenä merkille, että käytännössä tilintarkastustuomioistuin ei ainoastaan auta puutteiden korjaamisessa vaan myös Euroopan unionin hallinnon kehittämisessä ja parantamisessa identifioimalla ja osoittamalla parantamisratkaisuja; muistuttaa, että parannukset edellyttävät luonnollisesti sitä, että tarkastuksen kohde on vastaanottavainen tarkastuksen suosituksille;

98. toteaa, että tilintarkastustuomioistuin ei — nimestään huolimatta — ole oikeudellinen instanssi, jolla on toimivaltaa päätöksentekoprosessissa, ja se voi saada tuloksia vain kertomuksiensa laadun nojalla;

99. katsoo, että tilintarkastustuomioistuimen tutkimusten vaikutus on olennaisesti riippuvainen siitä, miten vastuuvapauden myöntävä viranomainen käsittelee tilintarkastustuomioistuimen tutkimusten tuloksia, ja näin ollen tilintarkastustuomioistuimella ja vastuuvapauden myöntävällä viranomaisella on yhteinen kiinnostus parantaa kertomusten laatua ja niiden käsittelyä asiasta vastaavassa valiokunnassa;

100. toteaa, että komission asenne tilintarkastustuomioistuimen tuloksiin vaihtelee tutkittujen alojen mukaan; toteaa, että komissio ilmoittaa usein olevansa yhtä mieltä tilintarkastustuomioistuimen suositusten kanssa omien varojen osalta, mutta suhtautuu usein kriittisesti tilintarkastustuomioistuimen tuloksiin ja huomioihin, jotka koskevat yhteistä maatalouspolitiikkaa, rakennepolitiikkaa ja ulkoisia toimia;

101. pitää luonnollisena, että komissiolla ja tilintarkastustuomioistuimella on eriäviä mielipiteitä tarkastuksen tulokselle annettavasta merkityksestä, mutta pitää epätyydyttävänä, että nämä toimielimet eivät ole aina yhtä mieltä perusteista ja kriteereistä, joita on sovellettava tutkimuksissa, mikä vaikuttaa viestin selkeyteen;

102. toivoo, että sekä komissio että tilintarkastustuomioistuin ponnistelevat enemmän varmistaakseen, että tarkastuksen tulokset esitetään vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle mahdollisimman selkeällä ja erehtymättömällä tavalla;

103. panee tyytyväisenä merkille tilintarkastustuomioistuimen ja parlamentin asiasta vastaavan valiokunnan yhteistyössä tapahtuneen myönteisen kehityksen ja viittaa kertomusten esittämistä valiokunnalle koskevaan uuteen menettelyyn, jonka mukaan muun muassa erityiskertomukset julkistetaan asiasta vastaavan valiokunnan kokouksessa sekä sitä valmistelevissa kokouksissa;

104. toivoo, että tämä henkilökohtainen kontakti, joka on myönteinen ja olennaisen tärkeä näiden kahden toimielimen yhteistyön kehitykselle, voidaan säilyttää ja sitä voidaan kehittää tulevaisuudessa; pitää aiheellisena vahvistaa tarkempia normeja ja menettelyjä, jotka koskevat sitä, miten asiasta vastaava valiokunta käsittelee tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksia;

105. pyytää molempia osapuolia kehittämään menettelyä edelleen siten, että valiokunta tutkii tyhjentävästi sekä tarkastuksen tulokset että komission vastaukset; on vakuuttunut, että parlamentin asiasta vastaavan valiokunnan suorittama tutkimus myötävaikuttaa olennaisesti siihen, että kiinnitetään huomiota tarkastuksen esille tuomiin ongelmiin, ja tukee näin ollen unionin varainhoidon parantamista;

106. painottaa myös komission ratkaisevaa asemaa varainhoitoa koskevien tietojen välittämisessä vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle ja yleisölle ja pyytää komissiota hyväksymään välittömästi aloitteen sen jatkuvaksi varmistamiseksi, että politiikan soveltamista pidetään ainakin yhtä tärkeänä kuin sen kehittämistä; katsoo, että monet rikkomustapaukset ja ”luovat varainhoitomenetelmät” ovat seurausta komissiossa vallalla olevasta käytännöstä, jossa politiikkojen kehittämistä pidetään paljon tärkeämpänä ja kunniaa tuottavampana kuin jo päätettyjen politiikkojen soveltamista;

Korruptio

107. pyytää komissiota lisäämään tarvittaessa toimiaan tukeakseen korruption vastaista strategiaa tulevissa jäsenvaltioissa, ehdokasmaissa ja jäsenvaltioissa ennen kaikkea mitä tulee julkisiin hankintoihin, tulli- ja rajayksiköihin sekä poliittisten puolueiden rahoitukseen;

108. katsoo, että kaikkialla on kiinnitettävä enemmän huomiota julkisen hallinnon avoimuuteen, vastuullisuuteen ja tehokkuuteen ja varoitettava kampanjoiden avulla yleisöä siitä, että korruptio merkitsee vaaraa taloudelle ja yleisesti ottaen yhteiskunnalle; pyytää komissiota tukemaan kansallisia ja ennen kaikkea paikallisia kansalaisjärjestöjä, jotka työskentelevät yleisön valistamiseksi korruptiosta;

109. toivoo näin ollen, että komissio harkitsee perinpohjaisesti, mitä kansalaisjärjestöjä se tukee, ja että se velvoittaa nämä kansalaisjärjestöt esittämään tilit ja riippumattomien tarkastajien laatimat tarkastuslausumat tavallisten yritysten lailla;

110. kehottaa komissiota vahvistamaan, että sen tukemat kansalaisjärjestöt noudattavat toiminnassaan avoimuuden periaatetta ja sääntelevät hallintoelimiään huolellisesti;

B. ALAKOHTAISET AIHEET

Omat varat

Veronmaksajat ja Euroopan unionin talousarvio

111. muistuttaa, että ”omat varat”, jotka Euroopan unionilla on käytössään menojensa rahoittamiseksi, jakautuvat kolmeen ryhmään: perinteiset omat varat (maatalousmaksut, sokerimaksut ja tullit), jäsenvaltioiden kantaman arvonlisäveron perusteella lasketut omat varat sekä jäsenvaltioiden bruttokansantuloon perustuvat omat varat;

112. toteaa, että omista varoista kertyneet yhteisön tulot ovat tähän saakka riittäneet Euroopan unionin toimien ja politiikkojen rahoittamiseen, mutta huomauttaa, että sen jälkeen, kun jäsenvaltioiden rahoitusosuudet korvattiin omilla varoilla vuonna 1970 ja bruttokansantuloon perustuvat omat varat otettiin käyttöön vuonna 1988, järjestelmään on tehty lukuisia, yleensä jäsenvaltioiden painostuksesta johtuneita muutoksia;

113. muistuttaa, että arvonlisäveroon ja bruttokansantuloon perustuvat omat varat pohjautuvat jäsenvaltioiden toimittamiin makrotalouden tilastoihin, joiden perustana olevia tietoja tilintarkastustuomioistuin ei voi tarkastaa suoraan; huomauttaa, että tilintarkastustuomioistuin on esittänyt epäilynsä ”jäsenvaltioiden esittämien alv-ilmoitusten oikeellisuudesta ja luotettavuudesta” (vuosikertomus varainhoitovuodelta 2002, 3.37. kohta) [1];

114. katsoo, että Euroopan unionin talousarvion rahoituksen muuttaminen on perusteltua ja että sillä olisi pyrittävä takaamaan yhtäältä Euroopan unionin taloudellinen riippumattomuus kansallisista maksuosuuksista, jotka riippuvat kansallisten parlamenttien päätöksistä, ja toisaalta kaikkien niiden toimien rahoitus, joita 25 jäsenvaltion unionin on toteutettava rasittamatta enempää eurooppalaisia veronmaksajia;

115. huomauttaa, että Euroopan unionin vuosittainen talousarvio vuonna 2002 vastaa ainoastaan 3,4:ää prosenttia [2] kaikkien jäsenvaltioiden yhteenlasketuista verotuloista eivätkä kansalaisten käsitykset Euroopan unionin valtavan suuresta talousarviosta pidä lainkaan paikkaansa;

116. kehottaa komissiota laatimaan kertomuksen, jossa selvitetään mahdollisuuksia luoda suorempi suhde veronmaksajien ja Euroopan unionin talousarvion välille, sillä tällainen järjestelmä olisi paitsi taloudellisesti kannattava myös tärkeä poliittinen väline kaikkien perustamissopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi;

---

[1] EUVL C 286, 28.11.2003, s. 88.

[2] Oheisessa taulukossa esitetään EU:n talousarvio (toteutumaluvut) prosentteina jäsenvaltioiden kokonaisverotulosta vuosina 2000—2002.

Vuosi	EU:n talousarvio (toteutuma) miljoonaa euroa [1]	EU-15:n kokonaisverotulo miljardia euroa [2]	EU:n talousarvio prosentteina jäsenvaltioiden verotuloista
	(1)	(2)	(3) = (1) / (2) / 1 000
2000	83 331,1	2 414,4	3,5 %
2001	79 987,3	2 450,2	3,3 %
2002	85 144,5	2 488,1	3,4 %

[1] Maksut kyseisenä vuonna sen vuoden maksumäärärahojen nojalla sekä edelliseltä vuodelta siirrettyjen maksumäärärahojen nojalla.

[2] 15 jäsenvaltion kokonaisverotulo, sosiaaliturvamaksut eivät sisälly lukuihin.

Lähde: Komission yksiköt.

Yhteisön passitusjärjestelmä

117. ilmaisee tyytyväisyytensä onnistuneeseen kuulemistilaisuuteen, joka toteutettiin ensimmäisen väliaikaisen valiokunnan vuonna 1997 antamien suositusten perusteella; muistuttaa, että väliaikaisen valiokunnan perustamiseen vaikuttivat toisaalta sisämarkkinoiden luominen sekä toisaalta se, että tarvittiin nopea ja tehokas tullialue ja tehokas yhteisön passitusjärjestelmä, jolla varmistetaan arvonlisäverojen ja tullien maksaminen oikein, ja että parlamentti ja neuvosto pyysivät tutkimuskomission työn tulosten perusteella komissiota tarkistamaan yhteisön passitusjärjestelmää ja ottamaan käyttöön uuden tietokoneavusteisen passitusjärjestelmän (New Computerised Transit System, NCTS);

118. panee tyytyväisenä merkille, että jäsenvaltiot ovat toteuttaneet kaikki pakolliset ja hallinnolliset toimet ja yhteisön tullivirastot ovat liittyneet tietokoneavusteiseen passitusjärjestelmään (NCTS); pitää erittäin myönteisenä, että laajentuminen otettiin huomioon NCTS-järjestelmän kehityksessä, ja katsoo, että järjestelmän hyviin ominaisuuksiin kuuluu sen erityinen joustavuus;

119. toteaa, että on luultavasti liian aikaista esittää arvioita siitä, miten paljon kuljetusliikkeet hyötyvät järjestelmästä, mutta toteaa, että kuljetusyrittäjät ovat suhtautuneet siihen hieman varautuneesti; kehottaa komissiota edistämään siirtymistä NCTS-järjestelmän vaiheeseen 3.2, mikä on pääasiassa kansallinen tehtävä, koska vakuuksien hallinnoinnin, jota aletaan toteuttaa vaiheessa 3.2, toivotaan kannustavan yrityksiä järjestelmän käyttöönottoon;

120. katsoo, että hankkeeseen tähän mennessä uponneista 68 miljoonasta eurosta on hyötyä ainoastaan, jos käyttäjiä on huomattavan paljon; katsoo lisäksi, että järjestelmän vähäinen suosio johtuu osaltaan päätöksestä ottaa käyttöön niin sanottu hajautettu arkkitehtuuri, joka edellyttää kansallisilta tullihallinnoilta kansallisten sovellusten käyttöä, toisin kuin ”keskitetty arkkitehtuuri”, joka perustuu yhteisön sovellukseen, johon kaikki tullihallinnot on liitetty;

121. toteaa, että todellinen tilanne on edelleen kaukana tutkimuskomission suosituksesta, jonka mukaan kaikkien kansallisten tulliyksiköiden olisi kohdeltava kauppiaita yhtenäisesti; pitää valitettavana, että vaikka sekä komissio että kaupan alan järjestöt kannattavat tätä tavoitetta, kansalliset tullihallinnot suhtautuvat asiaan erittäin välinpitämättömästi;

122. toteaa, että NCTS-järjestelmä ei voi suoraan ehkäistä tai estää väärennettyjä tulli- ilmoituksia antamalla tehtyjä petoksia, vaan ne voidaan paljastaa ainoastaan fyysisillä tarkastuksilla; pitää myönteisenä, että NCTS-järjestelmä yksinkertaistaa tulliviranomaisten hallinnollisia tehtäviä ja vapauttaa näin henkilökuntaa edellä mainittujen tapaisten petosten selvittämiseen; kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään vapautuneet henkilöstöresurssit laajempien ja tehokkaampien fyysisten tarkastusten tekemiseen;

123. toteaa komission sallivan sen, että virheellisesti tai tarkoituksellisesti väärin ilmoitettuja tavaroita ei oteta huomioon passituksessa, jolloin takuuta ei voida hyödyntää eikä asiakirjoja tarvitse lähettää takaisin saapumismaahan Euroopan unionissa, mikä vaikeuttaa petosten torjuntaa; vaatii komissiota välittömästi lopettamaan tämän käytännön täydellisesti ja ehdottamaan tullikoodeksin muuttamista vastaavasti;

124. toteaa, että useissa tullihallinnoissa henkilöstöä pikemminkin vähennetään kuin lisätään jatkuvasti siten, että useissa tapauksissa sellaiset väärennetyt ilmoitukset ja muut väärinkäytökset, jotka voidaan paljastaa vain paikan päällä tehtävällä fyysisellä tarkastuksella ja asiakirjojen perusteella, jäävät paljastumatta; toteaa, että korkeammat tullitulot enemmän kuin korvaavat valvontahenkilöstön vahvistamisen kustannukset; vaatii, että komission on kehotettava jäsenvaltioita vahvistamaan fyysisen valvonnan vaatimaa henkilöstöä myös sen vuoksi, että jäsenvaltioiden tullituloista saama osuus on nostettu 10:stä 25:een prosenttiin.

125. luottaa komission vakuutukseen, että petosten vähentämistä koskeva tavoite saavutetaan ja NCTS-järjestelmä täyttää tavoitteet, joita varten se luotiin [1];

126. kehottaa komissiota laatimaan 15. päivään kesäkuuta 2004 mennessä yhteenvetokertomuksen tutkimuskomission vuonna 1997 tekemien 38 suosituksen tuloksista;

127. kehottaa komissiota lisäksi antamaan parlamentin asiasta vastaavassa valiokunnassa seurantakertomusta edeltävän kirjallisen tilannekatsauksen perusteella selvityksen NCTS-järjestelmän tulevaisuudesta (ja mahdollisista ongelmista), ottaen huomioon muun muassa vaiheen 3.2. toteuttamisen, käyttäjien määrän, käyttäjien tyytyväisyyden järjestelmään, toteuttamisen (uusissa ja nykyisissä) jäsenvaltioissa sekä kansallisten tullihallintojen sitoutumisen siihen;

Maatalous

Vientitukien määrittäminen

128. ottaa huomioon komission vastaukset maataloustuotteiden vientiin sovellettavan tuen määrittämistä koskevaan erityiskertomukseen nro 9/2003 [2] ja erityisesti vastausten 25 kohdan ja panee tässä yhteydessä merkille, että komissio tai tilintarkastustuomioistuin eivät kumpikaan määritelleet vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle, mitä tarkoitetaan kyseisillä ”erittäin merkittävillä olosuhteilla”, joista komission mukaan johtuu, että ”lasketun teoreettisen tukimäärän sijaan on vahvistettu muu määrä”;

129. muistuttaa, että vientitukimenojen osuus Euroopan unionin talousarvion määrärahoista riippuu vientiin tarkoitettujen tuotteiden määrästä sekä komission asettamista vientitukitasoista, minkä vuoksi on pidettävä sekä myönteisenä että hyödyllisenä, että tilintarkastustuomioistuin tarkastaa, miten, mitä menettelyjä käyttäen ja millä perusteilla komissio päättää tukitasojen asettamisesta, sillä tukitasojen asettaminen on tärkeä osatekijä koko vientitukimekanismissa;

130. ymmärtää, että tarkastuksen kohteena olevat haluavat vastauksissaan tilintarkastustuomioistuimen tarkastajien tekemiin huomioihin puolustaa ja selittää toimiaan; ymmärtää myös sen, että erityiskertomus on lyhyt kuvaus hallinnosta tiettynä, erityskertomuksen julkaisemista edeltävänä aikana ja tarkastuksen toimittamiseen ja tekemiseen tarvittavana aikana on saattanut tapahtua muutoksia;

131. on edellä esitetystä huolimatta sitä mieltä, että toimielinten erilaiset käsitykset toisaalta siitä, ”mikä tilanne on” ja toisaalta siitä, ”mikä tilanteen tulisi olla”, asettavat vastuuvapauden myöntävän viranomaisen erittäin hankalaan asemaan;

132. muistuttaa tilintarkastustuomioistuinta ja komissiota siitä, että tarkastusten tarkoituksena on kehittää jatkuvasti asian kannalta olennaisia hallinnointimenettelyjä, minkä vuoksi tarkastukset ja vastaukset niihin olisi laadittava siten, että ne ovat ymmärrettäviä Euroopan kansalaisille, ja odottaa nopeaa edistymistä tavoitteen saavuttamiseksi;

133. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin tutki asiaa edellisen kerran vuonna 1990 [3] ja totesi vientitukitasojen määrittämismenetelmistä, että ”hyödynnetyistä tiedoista, komission tekemistä selvityksistä, päätöksenteosta ja päätöksen perusteista ei ollut olemassa tarpeeksi aineistoa, mistä seurasi, että riippumattoman kolmannen osapuolen toimittaman tarkastuksen tekeminen ja johtotahon toteuttama valvonta olivat lähes mahdottomia” (erityiskertomus nro 9/2003: 9 kohta);

134. muistuttaa, että tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomusta nro 2/90 koskeneessa päätöslauselmassaan parlamentti totesi, että ”julkiseen tilintekovelvollisuuteen liittyvistä syistä komission sisäiset päätöksentekomenettelyt on dokumentoitava ja perusteltava kirjallisesti, niin että valvontaelimet voivat aina seurata komission päätöksenteon perusteita” (erityiskertomus nro 9/2003: 10 kohta);

---

[1] Vastaukset kyselyyn — osa 1; komission vastaus kysymykseen nro 60 (PE 328.732/FIN 1).

[2] EUVL C 211, 5.9.2003, s. 1.

[3] Erityiskertomus nro 2/90 vientitukien hallinnoinnista ja valvonnasta (EYVL C 133, 31.5.1990, s. 1).

135. panee merkille, että viimeisimmässä kertomuksessaan tilintarkastustuomioistuin totesi, että

   a) yleensä komission saatavissa oli runsaasti markkinoita koskevia tietoja, mutta ne eivät aina ole ajantasaisia, kattavia eivätkä puolueettomia;

   b) monesti ei ollut selvää, miten tietoja oli hyödynnetty ja millä tavoin ne olivat vaikuttaneet tosiasiallisesti vahvistettuihin tukitasoihin;

   c) komissio ei täsmentänyt, millaisia työskentelymenetelmiä se käyttää tukitasoja määrittäessään, eikä perustele asetettuja tukitasoja järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti (erityiskertomus nro 9/2003: 39 kohta);

136. pahoittelee näiden kahden tarkastuksen välisenä 13 vuotena tapahtunutta hidasta edistymistä ja edellyttää, että tilintarkastustuomioistuimen ja vastuuvapauden myöntävän viranomaisen esittämien suosituksien perusteella tehdään parannuksia ja että vuoden 2002 yleinen toimintaohjelma toteutetaan täysin;

137. kehottaa komissiota seurantakertomuksessaan:

   a) selittämään, miksi kolmetoista vuotta sitten toimitetun edellisen tarkastuksen jälkeen edistys on ollut hidasta ja vähäistä (erityiskertomus nro 9/2003: 39 kohta);

   b) kertomaan tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen johdosta asettamansa työryhmän työn tuloksista (erityiskertomus nro 9/2003: 40 kohdan a alakohta, alaviite 7);

   c) ilmoittamaan, miten hyvin maatalouden pääosasto noudattaa sisäistä valvontaa koskevien vähimmäisvaatimusten 15 kohtaa, jonka mukaan

      ”Pääosaston kannalta tärkeimmät menetelmät on dokumentoitava kokonaan, pidettävä ajan tasalla ja kaikkien asiaan kuuluvien henkilöstön jäsenten saatavilla. Niiden on oltava varainhoitoasetuksen ja kaikkien asiaan kuuluvien komission päätösten mukaisia.” [1];

138. kehottaa komissiota toimittamaan mahdollisimman pian

   a) yleiset puitteet niitä tietoja varten, jotka on otettava huomioon tukitasojen laskennassa;

   b) valittujen tietojen luotettavan dokumentoinnin;

   c) valitun tiedon laatuvalvonnan;

   d) selkeän ilmoituksen siitä, miten tehtävät ja vastuualueet on jaettu komissio sisällä;

   e) selkeän ja selväsanaisen kuvauksen noudatettavista menetelmistä; ja erityisesti

   f) kuvauksen valvontamenetelmistä ja arviointia koskevista vaatimuksista;

139. kehottaa tilintarkastustuomioistuinta tiedottamaan parlamentille komission toimista erityiskertomuksen nro 9/2003 40 kohdan a — h alakohdan suositusten toimeenpanemiseksi;

<u>Vientitukien ennakkorahoitusjärjestelmä</u>

140. ottaa mielenkiinnolla huomioon tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen, joka koski ennakkorahoitusjärjestelmän hallinnointia komissiossa sekä kansallisten viranomaisten toimia järjestelmän toimeenpanemiseksi, ja katsoo samalla, että ennakkorahoitusjärjestelmä muodostaa tärkeän osatekijän vientitukijärjestelmässä, joka puolestaan kuuluu neuvoston hyväksymään yhteiseen maatalouspolitiikkaan;

---

[1] http://europa.eu.int/comm/commissioners/schreyer/Reform/SEC %20_2001_2037_Internal_Control_Standards_en.pdf.

141. muistuttaa, että kyseessä on hyvin monimutkainen ala, jolla komissio toteuttaa vaikeisiin päätöksiin perustuvia maataloustuotteiden markkinoita koskevia toimia ja johon käytetään päivittäin huomattavia summia Euroopan unionin talousarviosta ja jonka tilintarkastustuomioistuin on aikaisemmissa erityis- ja vuosikertomuksissaan määritellyt suuria riskejä sisältäväksi alaksi;

142. panee merkille, että vientituista noin 11 prosenttia — määrältään arviolta 600 miljoonaa euroa — perustui ennakkorahoitusjärjestelmään (erityiskertomus nro 1/2003 [1]): 2 kohta);

143. toteaa, että komission vuonna 1997 toteuttamissa omissa tutkimuksissa kansallisten viranomaisten suorittamien tarkastusten osalta havaittiin niin merkittäviä puutteita, että komissio edellytti jäsenvaltioilta yli 166 miljoonan euron suuruisia rahoituskorjauksia (erityiskertomus nro 1/2003: V kohta), mutta komissio ei tämän jälkeen ole kohdistanut menettelyihin perusteellista tarkastusta;

144. katsoo, että rahoituskorjaukset ovat osoitus paitsi siitä, että jäsenvaltiot pystyvät ja haluavat toteuttaa menettelyt oikein, myös siitä, että ne on mahdollista toteuttaa oikein, ja katsoo yleisesti ottaen, että monet yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevat säädökset ovat niin moniselitteisiä eivätkä valvontasäännökset ole likimainkaan avoimia, etteivät jäsenvaltioiden viranomaisten mahdollisuudet soveltaa järjestelmiä oikein ole kovinkaan suuret;

145. ei käsitä, miksi komissio ei suhtaudu vakavammin suuriin rahoituskorjauksiin tai pidä niitä hälytysmerkkeinä, jotka ovat mahdollisesti osoitus siitä, että järjestelmä ja siihen liittyvät menetelmät olisi tarkastettava perusteellisesti niiden yksinkertaistamiseksi tai tarkistamiseksi;

146. ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen päätelmät, joiden mukaan:

a) säännöksiä on niin hankala tulkita, minkä vuoksi jäsenvaltioiden on vaikea soveltaa järjestelmää;

b) ennakkorahoitusjärjestelmä tekee jo muutenkin sekavan vientitukijärjestelmän entistä monimutkaisemmaksi;

c) tarkastusta koskevat säännökset ovat niin epäselviä, että tarkastusten luonteessa ja perusteellisuudessa on suuria eroja paitsi jäsenvaltioiden myös niiden alueiden välillä;

d) järjestelmää ei käytetä enää ainoastaan sen alkuperäisiin tarkoituksiin;

ja että tilintarkastustuomioistuimen suositusten mukaan järjestelmän poistaminen olisi otettava harkintaan;

147. pahoittelee sitä, ettei komissio — vaikka se yhtyikin joihinkin tilintarkastustuomioistuimen näkemyksiin — ole noudattanut tilintarkastustuomioistuimen suositusta ennakkorahoitusjärjestelmän poistamiseksi vähitellen, vaan on sen sijaan hyväksynyt kaksi uutta asetusta, jotka tekevät jo entisestään monimutkaisen järjestelmän entistä sekavammaksi;

148. katsoo, että käytännössä ennakkorahoitusjärjestelmä toimii vientitukijärjestelmässä mukana olevien yritysten käyttöpääoman tarjoajana;

149. on tietoinen, että yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevat päätökset tehdään neuvostossa, minkä vuoksi komission mahdollisuudet vaikuttaa siihen ovat rajalliset; pitää kuitenkin valitettavana, ettei komissio pyri voimakkaammin tekemään selväksi neuvostolle, että tilintarkastustuomioistuimen suositusten huolellinen tarkastelu on tärkeää välttämättömäksi käyneen Euroopan unionin varainhoidon parantamisen kannalta; kehottaa sen vuoksi komissiota antamaan joulukuuhun 2004 mennessä ehdotuksen, joka koskee ennakkorahoitusjärjestelmän lakkauttamista;

---

[1] EUVL C 98, 24.4.2003.

150. pitää erittäin valitettavana sitä, että neuvosto ei vielä ole hyväksynyt komission ehdotusta neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annetun asetuksen (EY) N:o 1258/1999 muuttamisesta (KOM(2002) 293), jolla on määrä pidentää menoihin tehtäviä korjauksia koskevaa määräaikaa 24 kuukaudesta 36 kuukauteen ja josta sekä tilintarkastustuomioistuin ([1]) että Euroopan parlamentti ([2]) on antanut myönteisen lausunnon;

Epäsuotuisille alueille myönnettävä tuki

151. muistuttaa, että epäsuotuisilla alueilla sijaitsevien maatilojen tukijärjestelmä on yksi maatalouden 22 tukitoimenpiteestä ja se luotiin vuonna 1975, minkä jälkeen sitä tarkistettiin merkittävästi vuonna 1999; muistuttaa lisäksi, että järjestelmän vuosittaiset kustannukset ovat yhteensä kaksi miljardia euroa ja tästä määrästä noin 50 prosenttia maksetaan Euroopan unionin varoista, mikä vastaa yhtä prosenttia koko vuosittaisesta talousarviosta ja melkein 12,5:tä prosenttia maataloustuen kokonaistalousarviosta, ja että kaikista Euroopan unionin jäsenvaltioissa sijaitsevista maatiloista 55,8 prosenttia saa tähän järjestelmään kuuluvaa tukea;

152. muistuttaa, että ”epäsuotuisten alueiden” käsite määriteltiin ensimmäisen kerran vuonna 1975, jolloin otettiin käyttöön näille alueille myönnettävä yhteisön tuki, ja että tämän jälkeen määritelmää on ainoastaan mukautettu (erityiskertomus nro 4/2003 ([3]): 5 kohta) siten, että nykyisessä yhteisön lainsäädännössä erotetaan kolmenlaisia epäsuotuisia alueita:

— vuoristoalueet,

— muut epäsuotuisat alueet,

— erityisistä luonnonhaitoista kärsivät alueet;

153. panee merkille, että tukisääntöjä ei ole tarkasteltu yleisesti vuoden 1975 jälkeen, ja kehottaa komissiota esittämään parlamentille hyvissä ajoin ennen seuraavaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaa menettelyä kattavan arviointikertomuksen riippumatta siitä, ovatko kaikki jäsenvaltiot noudattaneet niillä lain mukaan olevaa velvollisuutta antaa kertomukseen tarvittavia tietoja;

154. panee merkille kaksi huolestuttavaa seikkaa:

a) epäsuotuisten alueiden yksilöinti kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan;

b) joissakin jäsenvaltioissa kyseiset alueet ovat lisääntyneet huomattavasti vuosien myötä ([4]);

155. katsoo, että kyseisen lisäyksen on johduttava erityisesti kahden viimeksi mainitun luokan kasvusta, sillä näissä ”epäsuotuisuus” ja ”vaikeudet” määritellään tilastotietojen perusteella kansallinen keskiarvo huomioon ottaen;

156. muistuttaa, että ”tavanomaisten” alueiden määrittelyn perustana käytettäviin tilastoihin ja niiden luokitteluperusteisiin voidaan tehdä muutoksia, mikä merkitsee, että niiden alueiden määritelmä, jotka voidaan sisällyttää kahteen viimeksi mainittuun luokkaan, on joka tapauksessa, jos ei väljä, niin ainakin hieman joustavampi kuin vuoristoalueiden määritelmä, kuten näiden luokkien jatkuva kasvukin osoittaa;

([1]) EYVL C 285, 21.11.2002, s. 1.

([2]) EUVL C 273 E, 14.11.2003, s. 66.

([3]) EUVL C 151, 27.6.2003.

([4]) Tilintarkastustuomioistuimen mukaan epäsuotuisten alueiden osuus kasvoi vuosina 1975—1988 Italiassa 37,7 prosentista 53,6 prosenttiin ja Irlannissa 51,2 prosentista 70,9 prosenttiin (erityiskertomus nro 4/2003: 8 kohta). Aikaisempien kertomusten mukaan niiden osuus kasvoi Saksan liittotasavallassa 33,1 prosentista 50,9 prosenttiin vuonna 1986 ja 50,9 prosentista 53,5 prosenttiin vuonna 1989. Ranskassa vastaava luku kasvoi 40 prosentista 45,1 prosenttiin vuonna 1989 (Vuosikertomus varainhoitovuodelta 1990, 9.21. kohta, EYVL C 324, 13.12.1991).

157. panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuimen aikaisemmat, vuonna 1993 esittämät arviot saivat komission päättämään, että se toteuttaa luokitusta koskevan tutkimuksen, mutta pitää erittäin valitettavana, että tiettyjen jäsenvaltioiden painostus on saanut komission keskeyttämään tutkimuksen;

158. ilmaisee huolensa siitä, että komissiolla on vaikeuksia puolustaa yhteisön etuja kansallisiin etuihin nähden, ja yhtyy tilintarkastustuomioistuimen näkemykseen, jonka mukaan yksi järjestelmän suurimmista heikkouksista on, että luokituksen vahvistamisesta ja muuttamisesta vastaavat jäsenvaltiot eikä yhteisö;

159. kehottaa komissiota arvioimaan kaikkien epäsuotuisten alueiden nykyisen luokituksen perusteellisesti sekä tekemään seuraavassa seurantakertomuksessa ehdotuksen epäsuotuisten alueiden tilanteen säännöllisestä tarkistamisesta ja ottamaan käyttöön tehokkaan järjestelmän, jonka avulla voidaan myös supistaa kyseisiä alueita eikä vain laajentaa niitä;

160. panee merkille, että jäsenvaltiot käyttävät monenlaisia indikaattoreita epäsuotuisten alueiden määrittelemiseksi (maan tuottavuuden määrittelemiseksi käytetään 17:ää indikaattoria, taloudellisen suorituskyvyn mittaamiseksi 12:ta indikaattoria ja väestön määrittelemiseksi 3:a indikaattoria) (erityiskertomus nro 4/2003, 33 kohta ja liite II) ja että tilintarkastustuomioistuin totesi, että erilaisista kansallisista toimintalinjoista johtuvien lukuisten vaihtelevien indikaattoreiden vuoksi kohtelu edunsaajien välillä saattaa olla epäyhdenmukaista erityisesti raja-alueilla;

161. kehottaa komissiota tässä yhteydessä arvioimaan ennen 15. päivää kesäkuuta 2004 nykyisin käytössä olevien indikaattoreiden sopivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta ja rajoittamaan niiden määrää mahdollisuuksien mukaan ja katsoo, että ne olisi määriteltävä (tai määriteltävä uudelleen) siten, että jäsenvaltiot eivät voisi soveltaa niitä väärin;

162. pitää valitettavana, ettei komissio ole ryhtynyt toimiin varautuakseen mahdollisiin kielteisiin seurauksiin, joita saattaa aiheutua, kun yhdistetään se, että epäsuotuisten alueiden luokittelu kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, jäsenvaltiot käyttävät monenlaisia indikaattoreita epäsuotuisten alueiden määrittelemiseksi ja arviointi on puutteellista;

163. pitää ehdottoman välttämättömänä, että komissio valvoo tilannetta, koska ei ole odotettavissa, että jäsenvaltiot toimittaisivat komissiolle tietoja, joiden perusteella niiden saamat tuet saattaisivat vähetä; huomauttaa lisäksi, että komission olisi pitänyt kiinnittää enemmän huomiota järjestelmän aiheuttamaan väistämättömään ja ilmiselvään eturistiriitaan yhteisön ja jäsenvaltioiden välillä;

164. kehottaa komissiota tutkimaan ja esittämään seuraavassa seurantakertomuksessaan, miten luonnonmaiseman ylläpitämisen perusteen — joka on hyväksytty luonnonhaittakorvausten myöntämisen perusteeksi vuodesta 1990 lähtien — käyttöönotto on vaikuttanut maksettujen tukien määrään;

165. kehottaa komissiota tarkastelemaan uudelleen nykyistä, liian suurten korvausten maksamisen mahdollistavaa järjestelmää ja varmistamaan, että samantapaisissa oloissa toimivat maatilat saavat samanlaiset korvaukset, sekä lisäksi varmistamaan, että menetelmät, joita jäsenvaltiot käyttävät liian suurten korvausten välttämiseksi, ovat vertailukelpoisia, jotta liian suurten korvausten käsitteelle saadaan selkeä ja toimiva määritelmä;

166. ehdottaa toisaalta, että arvioinnissa olisi otettava huomioon maatilojen kustannusrakenne niin, että jos kustannukset ovat jonkin alueen tiloilla tietyn prosenttiosuuden verran ja tietyn ajan suuremmat kuin muiden, tavanomaisten alueiden keskimääräisillä maatiloilla, kustannukset olisi voitava ottaa huomioon tämän järjestelmän soveltamisalaan kuuluvia luonnonhaittakorvauksia myönnettäessä;

167. kehottaa komissiota hyväksymään ja täsmentämään ”hyvän maatalouskäytännön” määritelmän ja varmistamaan, että jäsenvaltiot käyttävät sitä edellytyksenä jatkuvasti sekä antavat tarvittavia tietoja, joiden perusteella ne pystyvät osoittamaan noudattavansa sitä; huomauttaa tässä yhteydessä, että parlamentti on hyväksynyt vuoden 2004 talousarviossa määrärahat, jotka koskevat ympäristöindikaattorien edelleen kehittämistä;

168. katsoo, että komission on toimittava paljon nykyistä aktiivisemmin luonnonhaittakorvausten hallinnon ja valvonnan yhteydessä ja että komission on tätä varten vahvistettava valvonnan yksiselitteiset vähimmäisnormit, joita on noudatettava tukihakemusten käsittelyn tai paikan päällä tehtyjen tarkastusten yhteydessä; katsoo myös, että komission on tehtävä parlamentille selkoa siitä,

missä määrin jäsenvaltiot noudattavat neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 ([1]) 48 artiklan 2 kohdassa esitettyjä vaatimuksia ja mihin toimiin komissio ryhtyy tässä asiassa; edellyttää, että komissio määrää seuraamuksia silloin, kun jäsenvaltiot eivät noudata vaatimuksia eivätkä anna tarvittavia tietoja tuen hallinnoinnista, ja katsoo, että sen olisi siinä tapauksessa esimerkiksi keskeytettävä korvausten maksut tai vähennettävä niitä;

169. katsoo, että koska varainhoitoasetuksessa edellytetään, että tukitoimenpiteellä on erityisiä määrällisiä tavoitteita, olisi parempi, että epäsuotuisten alueiden indikaattorit johdetaan suoraan käytännönläheisistä tavoitteista ja että maatilatuen myöntämisperusteet määritellään tulossitoumusten muodossa, jolloin voitaisiin paremmin estää jäsenvaltioiden harjoittama manipulointi;

170. ilmaisee huolensa siitä, että hallintokomitealla on tukijärjestelmän täytäntöönpanossa edelleen keskeinen tehtävä, mutta komitean toimia ja päätöksiä ei kuitenkaan valvota juuri mitenkään;

171. kehottaa komissiota tarkastelemaan nykyisin käytössä olevia 22:ta maatalouden tukitoimenpidettä ja tutkimaan, voitaisiinko joitakin niistä koota yhteen, jolloin niiden valvontaakin voitaisiin mahdollisesti parantaa;

Rakennerahastot

Talousarvion toteuttaminen vuonna 2002

172. kiinnittää huomiota seuraavassa esitettyyn selvitykseen:

Maksusitoumusmäärärahojen toteuttamisaste oli vuonna 2002 lähes 98 prosenttia (ks. taulukko 1). Tästä huolimatta maksumäärärahojen toteuttamisaste jäi vuonna 2002 varainhoitovuosien 2000 ja 2001 tapaan huomattavasti alhaisemmaksi.

TAULUKKO 1.

Euroopan unionin talousarvion toteuttaminen 2000—2002

	Maksusitoumusmäärärahat			Maksumäärärahat		
	Myönnetyt määrärahat	Maksetut määrärahat	Toteuttamis-aste	Myönnetyt määrärahat	Maksetut määrärahat	Toteuttamis-aste
	miljoonaa euroa		prosentteina	miljoonaa euroa		prosentteina
2000	96 620	79 601	82,4	95 034	83 440	87,8
2001	106 924	103 333	96,6	97 160	79 987	82,3
2002	100 977	98 875	97,9	98 579	85 144	86,4

Lähde: Euroopan yhteisöjen vuositilinpäätös. Varainhoitovuodet 2001 ja 2002.

([1]) *"48 artikla*

1. Komission ja jäsenvaltioiden on varmistettava, että maaseudun kehittämisen ohjelmoinnin täytäntöönpanoa valvotaan tehokkaasti.

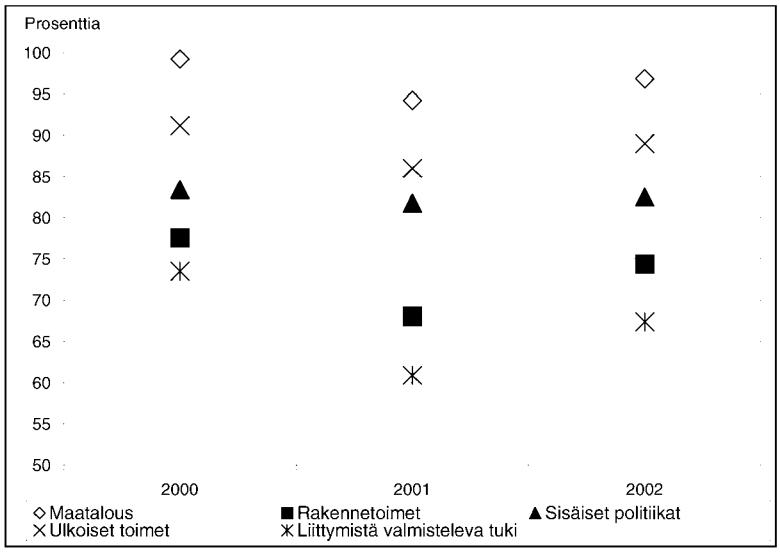
2. Seuranta toteutetaan yhdessä sovittuja menettelyjä noudattaen. Seurannassa käytetään etukäteen sovittuja ja vahvistettuja erityisiä fyysisiä ja taloudellisia indikaattoreita.

Tarvittaessa perustetaan seurantakomiteoita." (EYVL L 160, 26.6.1999, s. 80).

Talousarvio koostuu seitsemästä otsakkeesta, jotka ovat: 1) yhteinen maatalouspolitiikka, 2) rakennetoimet, 3) sisäiset politiikat, 4) ulkoiset toimet, 5) hallintomenot, 6) varaukset ja 7) liittymistä valmisteleva tuki. Maksumäärärahojen toteuttamisasteet vaihtelevat huomattavasti eri otsakkeiden välillä, ja ne ovat matalimmat rakennetoimissa ja liittymistä valmistelevassa tuessa, kuten kaaviosta 1 käy ilmi.

KAAVIO 1

Toteuttamisasteet, maksumäärärahat, 2000—2002

Huom. Kaavioon ei sisälly hallintomenojen (otsake 5) ja varauksien (otsake 6) toteuttamisasteita, koska nämä otsakkeet eroavat perusluonteeltaan muista otsakkeista.

Lähde: Euroopan yhteisöjen vuositilinpäätös. Varainhoitovuodet 2001 ja 2002.

Toteuttamisasteita verrattaessa on pidettävä mielessä, että otsakkeet ovat perusluonteeltaan erilaisia. Esimerkiksi maataloudessa (otsake 1) toteuttamisasteeseen vaikuttaa maataloustuotteiden markkinahintojen kehitys sekä euron ja Yhdysvaltain dollarin vaihtokurssi. Matala toteuttamisaste voi näin ollen johtua esimerkiksi euron ja Yhdysvaltain dollarin edullisemmasta vaihtokurssista eikä tehottomasta toteuttamisesta.

Muissa talousarvion otsakkeissa (rakennerahastot, sisäiset politiikat, ulkoiset toimet ja liittymistä valmisteleva tuki) määrärahat kytkeytyvät pääasiassa monivuotisiin ohjelmiin. Näiden ohjelmien toteuttamiseen kuuluu useita vaiheita aina hankkeiden ehdottamisesta ja valinnasta niiden varsinaiseen toteutukseen, josta vastaavat tarjouspyyntömenettelyllä valitut sopimuspuolet. Matala toteuttamisaste voi näin ollen johtua ongelmista yhdessä tai useammassa näistä vaiheista. Joidenkin ohjelmien hallinnointi on jaettu, esimerkiksi siten, että joissakin toteuttamisvaiheissa päävastuu on komissiolla ja toisissa jäsenvaltioiden/edunsaajavaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla.

Rakennerahastot

Rakennetoimien maksujen toteuttamisaste oli vuonna 2002 lähes 75 prosenttia. Kolmessa tapauksessa neljästä määrärahojen käyttämättä jättäminen johtui vanhojen ohjelmien maksujen jäämisestä odotettua alhaisemmiksi (ks. taulukko 2). Vanhojen ohjelmien toteuttamisaste oli kaikissa ohjelmatyypeissä hyvin alhainen, esimerkiksi kaikkien tärkeimpien linjojen (tavoite 1, tavoite 2 ja yhteisöaloitteet) toteuttamisaste jäi alle 20 prosentin.

TAULUKKO 2.

Maksut rakennetoimiin, 2002

	Myönnetyt määrärahat	Maksetut määrärahat	Erotus	Toteuttamisaste
	miljoonaa euroa			prosentteina
Uudet ohjelmat (2000—2006)	24 289	22 326	1 964	91,9
Vanhat ohjelmat (ennen vuotta 2000 käynnistetyt),	7 314	1 173	6 141	16,0
joista:				
tavoitteeseen 1 kuuluvat	3 388	609	2 779	18,0
tavoitteeseen 2 kuuluvat	1 600	243	1 357	15,2
tavoitteeseen 3 kuuluvat	500	0	500	0,0
Muut toimet	240	80	160	33,2
Yhteisöaloitteet	1 478	181	1 297	12,2
Innovatiiviset toimet / tekninen apu	108	61	47	56,2
Yhteensä	31 603	23 499	8 104	74,4

Lähde: Euroopan yhteisöjen vuositilinpäätös. Varainhoitovuosi 2002.

Vuonna 2002 vanhojen ohjelmien maksut olivat todellisten kulujen takaisinmaksuja jäsenvaltioissa. Komissio teki ehdotuksensa maksumäärärahoista jäsenvaltioilta saamiensa ennusteiden perusteella. Erittäin matalat toteuttamisasteet ovat siis osoitus siitä, että vanhat ohjelmat saatiin päätökseen huomattavasti hitaammin kuin komissio ja jäsenvaltiot olivat odottaneet.

Liittymistä valmisteleva tuki

Liittymistä valmisteleva tuki (otsake 7) muodostuu kolmesta ohjelmasta, jotka ovat: Phare (hallinnollinen tuki), ISPA (rakennetuki) ja Sapard (maataloustuki). [1] Kaikkien kolmen ohjelman maksujen toteuttamisasteet olivat suhteellisen alhaiset; Sapard-ohjelman kohdalla huomattavasti kahta muuta alhaisempi (ks. taulukko 3).

[1] Euroopan sosiaalirahastosta ehdokasvaltioille suoritetut maksut sisältyivät vuonna 2002 otsakkeeseen 7. Näitä maksuja ei kuitenkaan ole otettu huomioon tässä liittymistä edeltävän tuen toteuttamista koskevassa tutkimuksessa.

TAULUKKO 3.

Liittymistä valmisteleva tuki, maksujen toteuttaminen, 2002

	Myönnetyt maksumäärärahat	Toteutetut maksumäärärahat	Toteuttamisaste	Maksamatta olevat määrärahat (RAL)
	miljoonaa euroa		prosentteina	miljoonaa euroa
Sapard	370	124	33,5	1 469
ISPA	506	398	78,7	2 642
Phare	1 596	1 101	69,0	4 305
Yhteensä	2 472	1 623	65,7	8 416

Lähde: Euroopan yhteisöjen vuositilinpäätös. Varainhoitovuosi 2002.

Sapard-ohjelman toteuttaminen oli hidastunut huomattavasti, koska hajautettujen hallinto- ja valvontajärjestelmien perustaminen liittymässä olevissa ja ehdokasvaltioissa, mikä on yksi ohjelman edellytyksistä, vei odotettua kauemmin. Esimerkiksi Puolassa, Romaniassa ja Unkarissa vastaavien viranomaisten akkreditointi saatiin päätökseen vasta vuoden 2002 toisella puoliskolla. Näiden kolmen valtion osuus määrärahoista oli kaksi kolmasosaa ([1]).

Komissio selitti, että ISPAn maksusitoumusmäärärahojen toteuttaminen oli viivästynyt ja kasautunut varainhoitovuoden loppuun, koska ISPAn hallinnosta vastaava komitea kokoontui vasta heinäkuun puolivälissä. Tämä viivästytti luonnollisesti myös maksumäärärahojen toteuttamista.

Komission mukaan Phare-ohjelman kohdalla alhainen toteuttamisaste johtui siitä, että edunsaajavaltiot esittivät arvioitua vähemmän maksupyyntöjä. Lisäksi maksusitoumusmäärärahat kasautuivat varainhoitovuoden loppuun.

Kaikkien kolmen ohjelman määrärahoja oli vuoden 2002 lopussa maksamatta huomattava määrä. Sapardin ja ISPAn määrärahoja oli maksamatta yli 4 miljardia euroa. Sapardista ja ISPAsta poiketen Phare-ohjelma käynnistettiin jo ennen vuotta 2000. Tästä huolimatta vuoden 2002 lopussa maksamatta olevista määrärahoista alle 12 prosenttia oli peräisin vuotta 2000 aikaisemmilta varainhoitovuosilta;

173. panee tyytyväisenä merkille, että maksusitoumusmäärärahojen toteuttamisaste oli varainhoitovuonna 2002 korkeampi kuin varainhoitovuosina 2000 ja 2001, mutta pitää valitettavana, että maksumäärärahojen toteuttamisaste oli edelleen aivan liian alhainen, minkä vuoksi Euroopan unionin talousarvio oli reilusti ylijäämäinen kolmantena varainhoitovuonna peräkkäin;

174. ilmaisee huolestumisensa siitä, että rakennetoimien ja liittymistä valmistelevaa tukea koskevien toimien kohdalla maksumäärärahoja jää jatkuvasti käyttämättä, vaikka näiden kummankin talousarvion otsakkeen määrärahojen toteuttamisaste olikin varainhoitovuonna 2002 korkeampi kuin vuosina 2000 ja 2001;

175. panee merkille, että rakennetoimien maksumäärärahojen matala toteuttamisaste vuonna 2002 johtui pääasiassa siitä, että vanhat ohjelmat saatiin päätökseen huomattavasti odotettua hitaammin; panee merkille komissiota vastuuvapauden myöntäjälle esittämän selvityksen hidastumiseen johtaneista syistä sekä arvion siitä, miten vastaava hidastuminen voidaan estää vuosien 2000—2006 ohjelmia toteutettaessa;

176. on yllättynyt siitä, että komissio ei ole kääntänyt Sapard-ohjelman toimintaohjeita kaikkien uusien jäsenvaltioiden kielille, kuten varainhoitovuoden 2001 vastuuvapautta koskevan 8. huhtikuuta 2003 annetun parlamentin päätöslauselman ([2]) 81 kohdassa pyydettiin, ja kehottaa komissiota korjaamaan asian mahdollisimman pian;

([1]) Komission selvitykset liittymistä valmistelevan tuen toteuttamisesta ovat luettavissa selvityksessä varainhoitovuoden 2002 talousarvio- ja varainhallinnosta osastossa 2.6.5.

([2]) EUVL L 148, 16.6.2003, s. 21.

Jäsenvaltioiden ennusteet

177. panee merkille, että huomattava määrä jäsenvaltioita ei pystynyt toimittamaan ennusteitaan tukihakemuksista varainhoitovuodelle 2002 ja 2003 ennen 30. huhtikuuta 2002 ollutta määräaikaa, kuten rakennerahastoja koskevan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 [1] 32 artiklan 7 kohdassa vaaditaan; huomauttaa lisäksi, että kaikkia ohjelmia koskevien ennusteiden kokonaisvirhetaso oli 73 prosenttia, josta kaksi kolmasosaa johtuu viidestä jäsenvaltiosta tulleista liian epärealistisista ennusteista;

178. vaatii komissiota harkitsemaan rankaisumekanismin sisällyttämistä asetukseen (EY) N:o 1260/1999 tulevalla ohjelmakaudella (2007—2013) varsinkin siinä tapauksessa, että vuosien 2004 ja 2005 ennusteet eivät osoita jatkuvaa parannusta;

179. kehottaa komissiota harkitsemaan järjestelmää, jossa määrättäisiin velvollisuudesta toimittaa edellisiä vuosia koskevat arviot sekä riippumattoman tarkastajan laatima kertomus, mikäli haettujen määrärahojen ja todellisten toteutettujen määrärahojen välinen ero on yli X prosenttia vuodessa, ja sen säilyessä myönnettyjä määrärahoja voitaisiin vähentää vastaavasti;

Yksinkertaistaminen

180. panee merkille, että komissio on hyväksynyt aloitteen, jonka tarkoituksena on varmistaa rakennepolitiikan yksinkertaistaminen, selkeyttäminen, yhteensovittaminen ja joustava toteuttaminen vuosina 2000—2006, ja panee merkille komission kertomuksen vastuuvapauden myöntäjälle sekä toteutetuista toimista että siitä, miten nämä ovat edistäneet ja/tai parantaneet toteuttamista;

N+2-sääntö

181. kannattaa n+2-säännön toteuttamista keinona kannustaa jäsenvaltioita rakennerahastoista tuettavien ohjelmien toteuttamisessa ja rajoittaa maksamatta olevia määriä; toistaa kantansa, jonka mukaan tätä sääntöä on sovellettava johdonmukaisesti ja lopullisesti nykyisen ohjelmakauden (2000—2006) lisäksi myös seuraavan ohjelmakauden (2007—2013) puitteissa;

182. pitää myönteisenä komission ilmoitusta, jonka mukaan se ilmoittaa neljännesvuosittain n+2-säännön käytön ajankohtaisesta tilanteesta rakennerahastoista 22. lokakuuta 2003 annetun parlamentin päätöslauselman [2] 27 kohdassa esitetyn vaatimuksen mukaisesti; toivoo, että näiden kahden toimielimen yhteistyö tämän seurannan puitteissa tuo tuloksia, mikä koskee erityisesti hankkeiden toteuttamiseen liittyvien ongelmien selvittämistä sekä hankkeiden hallinnoinnin parhaiden käytäntöjen löytämistä;

Määrärahojen käyttämättä jättämiseen johtaneet syyt

183. katsoo, että koska rakennerahastojen maksumäärärahoja jää jatkuvasti käyttämättä ja nämä ovat ei-pakollisia menoja ja kuuluvat parlamentin ensisijaisiin tavoitteisiin, komission on tutkittava paremmin niiden käyttämättä jättämiseen vaikuttaneita syitä;

184. kehottaa komissiota laatimaan yksityiskohtaisen tutkimuksen, jossa on eritelty:

a) kaikki hankkeen toteuttamiseen kuuluvat vaiheet ja niitä vastaavat toimet;

b) kaikki vaiheet, joiden toteuttaminen on jäsenvaltioiden vastuulla, sekä vaiheet joiden toteuttamisesta vastaa komissio;

c) indikaattorit, joiden perusteella arvioidaan eri vaiheisiin kuuluvien toimien riittävyyttä/riittämättömyyttä;

---

[1] EYVL L 161, 26.6.1999, s. 1.

[2] P5-TA(2003) 0448.

d) eri vaiheissa havaitut ongelmat;

e) perinpohjainen selvitys ongelman alkuperästä (jäsenvaltiot vai komissio);

185. kehottaa komissiota ottamaan huomioon, että on välttämätöntä selvittää paremmin määrärahojen käyttämättä jättämiseen johtaneet syyt, jotta voitaisiin estää syntymästä käsitystä, että unionin toimeenpaneva elin eli komissio kieltäytyy soveltamasta unionin lainsäädännöstä vastaavien elinten eli parlamentin ja neuvoston hyväksymää politiikkaa kyseisellä alalla;

186. katsoo, että olisi hyödyllistä, jos komissio voisi julkaista tulokset, jotka se sai jäsenvaltioissa tekemistään tutkimuksista, joissa selvitettiin tärkeimpien osatekijöiden soveltamista, mukaan luettuina täydentävyysperiaate, varainhoidon valvonta, julkisten menojen tai hankintojen laillisuus, jotta toteuttamisen avoimuus paranisi ja asianomaiset toimielimet ja muut elimet voisivat verrata saamiaan tuloksia ja ohjelmien nykyiset ja tulevat kumppanit voisivat hyödyntää edeltäjiensä kokemuksia;

187. pitää myönteisenä komission aloitetta pyytää jäsenvaltioita toimittamaan vuosikertomus vuoden 2002 aikana toteuttamistaan tarkastustoimista ja pyytää saada komissiolta yhteenvetokertomuksen jäsenvaltioiden toimittamista kertomuksista;

Rakennerahastojen tehokkuus

188. pyytää komissiota esittämään parlamentille kertomuksen, joka koskee rakennerahastojen vaikutusta alueiden välisiin taloudellisiin eroihin verraten saatuja tuloksia alueittain ja rahastoittain sekä viitaten tarvittaessa vaikutukseen, joka toimielinrakenteella on tehokkuuteen tuensaaja-alueilla;

Asetusten (EY) N:o 1681/94 ja (EY) N:o 438/2001 soveltaminen

189. ottaa huomioon OLAFin ja aluepolitiikan PO:n saavuttamat tulokset, kun ne ovat tarkastaneet väärinkäytösten ilmoittamista koskevat jäsenvaltioiden järjestelmät ja menettelyt sekä väärin perustein suoritettujen maksujen takaisinperimisen; toteaa mainittujen tulosten perusteella, että vuosina 2002 ja 2003 jäsenvaltioissa oli edelleen epäselvyyksiä sen suhteen, mikä on asianmukainen tapa soveltaa komission asetuksia (EY) N:o 1681/94 [1] ja 438/2001 [2]; panee merkille komission ilmoittamat seuranta- ja yksinkertaistamistoimet näiden epäselvyyksien selvittämiseksi; vaatii, että komission on esitettävä parlamentille kertomus edistymisestä tämän tavoitteen saavuttamisessa;

Rakennerahaston tulevaisuuteen liittyvät kysymykset

190. odottaa komissiolta aloitetta, jolla mahdollistetaan tavoitealueen 2 määrärahojen osoittaminen mahdollisimman laajalti alueille, joilla on vakavampia rakenteellisia ongelmia, ja kansallisten päätösten yhdenmukaistaminen yhteisön tasolla [3];

191. jakaa komission toiveen, että seuraavan ohjelmakauden lainsäädäntöehdotuksissa vältetään myöhästelyjä ja että menettely voidaan valmistella ennen 1. tammikuuta 2007 [4];

192. jakaa komission huolen lähestyvistä käännösongelmista ja vaatii komissiota laatimaan riittävät talousarvioennusteet [5];

---

[1] EYVL L 178, 12.7.1994, s. 43.

[2] EYVL L 63, 3.3.2001, s. 21.

[3] Vastaukset kyselyyn — osa 1; komission vastaus kysymykseen nro 75 (PE 328.732/FIN 1).

[4] Vastaukset kyselyyn — osa 1; komission vastaus kysymykseen nro 78 (PE 328.732/FIN 1).

[5] Vastaukset kyselyyn — osa 1; komission vastaus kysymykseen nro 79 (PE 328.732/FIN 1).

193. vaatii komissiota jatkamaan ponnistelujaan yhteisön aloitteita koskevien hallinnointi- ja valvontajärjestelmien tarkistamiseksi, jotta päästäisiin ”riittävään varmuuteen” ([1]);

194. panee tyytyväisenä merkille kytköksen rakennerahastojen osalta tukikelpoisten alueiden kartan ja kansallisten aluetukien valtuutusta koskevan kartan välillä ([2]);

195. kehottaa komissiota tutkimaan yksityisten varojen osallistumisen vaikutuksia rakennerahastoista tukea saavien hankkeiden yhteisrahoitukseen ja toteuttamaan tarvittaessa toimia, joilla kannustetaan tähän osallistumiseen;

Sisäiset politiikat ja tutkimus

196. toteaa, että vastuu sisäisten politiikkojen toteuttamisesta jakautuu kolmentoista pääosaston kesken;

197. pyytää komissiota käynnistämään sellaisten menettelyjen perustamisen, joilla ennakkoarvioiden ja keskivälin arviointiprosessien johdonmukaisuutta tehostetaan jälkiarvioinnin tietopohjan yhtenäisyyden lisäämiseksi;

198. pyytää komissiota antamaan kertomuksen edistymisestä ja toimista, joilla on tarkoitus lisätä sosiaalisten ja ympäristötavoitteiden sisällyttämistä Lissabonin ja Göteborgin tavoitteisiin rakennerahastojen ohjelmoinnissa ja arvioinnissa sekä yhteisön että jäsenvaltioiden tasolla;

199. iloitsee siitä, että tilintarkastustuomioistuin on laatinut mielenkiintoisen tutkimuksen, jossa analysoitiin tiettyjen pääosastojen ([3]) vuosittaisia toimintakertomuksia ja ilmoituksia vuotta 2002 varten, ja panee merkille että:

   a) kaikki pääjohtajat katsoivat, että heillä oli riittävä varmuus siitä, että heidän vastuullaan olleet varat oli käytetty laillisesti ja asianmukaisesti (6.11);

   b) kaikki tarkastelun kohteena olleet pääosastot esittivät varaumia, jotka koskivat monivuotisten ohjelmien maksujen asianmukaisuutta ja puutteita sisäisen valvonnan standardien toteuttamisessa (6.19);

200. yhtyy täysin tilintarkastustuomioistuimen johtopäätökseen, ”etteivät varaumissa esiin tuodut puutteet vastaa pääjohtajien lausumissaan ilmaisemaa riittävää varmuutta” (6.19);

201. odottaa komissiolta, että se lujittaa sisäistä tarkastusta koskevien sääntöjen soveltamista, selvittää varausten vaikutuksen talousarvioon ja niiden taloudellisen vaikutuksen, sovittaa yhteen ja johdonmukaistaa ”varaukset” ja ”riittävän varmuuden”;

202. katsoo, että liikennepolitiikkaa ja erityisesti liikenneturvallisuutta koskevien maksumäärärahojen (budjettikohta B2-7) käyttöaste on edelleen riittämätön, vaikka siihen on ollut syitä, kuten viipeet sopimuspuolten toteuttamissa toimissa ja komission soveltamat tiukemmat säännöt, jotka merkitsevät maksujen hidastumista;

203. toteaa, että tilintarkastustuomioistuin on jatkanut ja laajentanut Euroopan laajuisten liikenneverkkojen ohjelman (TEN-T) hallintojärjestelmää koskevaa analyysiä, jonka se aloitti vuoden 2001 vuosikertomuksessa, ja on valvonut tarkasti, onko komissio noudattanut sen vuonna 2001 antamia suosituksia;

([1]) Vastaukset kyselyyn — osa 1; komission vastaus kysymykseen nro 83 (PE 328.732/FIN 1).

([2]) Vastaukset kyselyyn — osa 2; komission vastaus kysymykseen nro 39 (PE 328.732/FIN 2).

([3]) Energian ja liikenteen pääosasto, tutkimuksen pääosasto, tietoyhteiskunnan pääosasto sekä oikeus- ja sisäasioiden pääosasto.

204. panee erityisesti merkille, että tilintarkastustuomioistuin esittää uudelleen aiemman näkemyksensä, jonka mukaan suurin osa komission päätöksistä oli puutteellisia ja/tai virheellisiä, minkä vuoksi TEN-T-ohjelman oikeudellista kehystä tulee vahvistaa laatimalla sopimuksia komission ja edunsaajien välille jatkona komission tukipäätöksille (6.25);

205. on maksumäärärahojen korkeasta käyttöasteesta huolimatta huolissaan TEN-T-ohjelman useiden hankkeiden heikosta edistymisestä, sillä tilintarkastustuomioistuin totesi vuoden 2002 vuosikertomuksessaan, että jotkut vuonna 2002 tarkastetut hankkeet olisivat toteutuneet myös ilman yhteisön rahoitustukea, mikä saattaa merkitä, että jotkut hankkeet eivät ole laadultaan hyviä tai että täytäntöönpanomekanismit ovat riittämättömiä;

206. pyytää tilintarkastustuomioistuimen tekemien johtopäätösten perusteella komissiota käyttämään osan kyseisistä varoista sellaisten liikenteen alan hankkeiden rahoittamiseen, joiden rahoituksen järjestäminen muulla tavoin saattaisi olla vaikeaa;

207. ottaa huomioon muun muassa seuraavat tilintarkastustuomioistuimen esittämät suositukset valvonnan parantamiseksi:

a) tukikelpoiset menot olisi määriteltävä täsmällisemmin (6.27);

b) olisi otettava käyttöön vakiomallinen menoilmoitus (6.26);

c) olisi varmistettava TEN-T-ohjelman eri sääntöjen yhdenmukainen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa (6.38);

d) tarkastusten tulisi olla tehokkaampia ja paremmin dokumentoituja (6.40);

e) paikalla tehtäviä tarkastuksia olisi ennen loppumaksua täydennettävä jälkikäteen suoritettavalla hankkeen taloudellisella ja teknisellä tarkastuksella (6.41);

208. pitää erittäin myönteisenä, että komissio on tilintarkastustuomioistuimelle antamissaan vastauksissa ilmaissut olevansa valmis toteuttamaan tilintarkastustuomioistuimen suositukset ja joissakin tapauksissa jo ryhtyneensä toimiin;

209. kehottaa tilintarkastustuomioistuinta jatkamaan TEN-T-ohjelman hallintojärjestelmää koskevia yksityiskohtaisia tarkastuksia ja vastaamaan järjestelmällisesti [1] seuraaviin kysymyksiin, jotka ovat olennaisen tärkeitä vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle:

a) Mitkä tilintarkastustuomioistuimen vuosina 2001 ja/tai 2002 esittämistä suosituksista komissio on hyväksynyt ja pannut täytäntöön tyydyttävästi?

b) Mitkä suositukset komissio on hylännyt ja millä perusteella? Miten tilintarkastustuomioistuin suhtautuu tähän?

c) Mitä suosituksia komissio toteuttaa parhaillaan? Mitä mieltä tilintarkastustuomioistuin on hyväksyttyjen suositusten toteuttamiselle asetetusta aikataulusta?;

210. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi eroja tavassa, jolla viisi tutkimuksen puiteohjelmia hallinnoivaa pääosastoa [2] hallinnoivat ja koordinoivat jälkikäteen suoritettavia tarkastuksia, ja menetelmissä, joita käytettiin tarkastettavien sopimuspuolten valinnassa (6.47);

211. on sitä mieltä, että komissio voisi ottaa käyttöön koordinointijärjestelmän, joka mahdollistaisi sen, että pääosastot voisivat hyödyntää tarkastuksissa toisten tekemien havaintojen tuomia synergiaetuja;

---

[1] Mahdollisesti talousarvion valvontavaliokunnan puheenjohtajalle ennen seuraavaa vuosikertomusta lähetettävällä kirjeellä.

[2] Tutkimuksen pääosasto, tietoyhteiskunnan pääosasto, energian ja liikenteen pääosasto, yritystoiminnan pääosasto sekä kalastuksen pääosasto.

212. kehottaa komissiota muun muassa yksinkertaistamisen periaatteen mukaisesti tutkimaan, miten voitaisiin välttää lukuisat lopullisen edunsaajan tasolla havaitut virheet ja tarkastuksissa paljastuneet tapaukset, joissa kulut oli ilmoitettu liian suurina (6.51); odottaa komission lisäksi nopeuttavan perusteettomasti maksettujen varojen takaisinperintää;

213. pitää erittäin myönteisenä, että on otettu käyttöön tarkastuksia tutkimuksen ja teknologisen kehityksen kuudennen puiteohjelman menoja koskevien ilmoitusten varmistamiseksi, ja toivoo saavansa aikaisempiin puiteohjelmiin liittyen tehdyistä tarkastuksista laaditun loppuraportin;

214. kehottaa komissiota viidennen puiteohjelman resurssien maantieteellisestä kohdentamisesta tehdyn analyysin perusteella tutkimaan, miten tutkimusresurssien jakamisella voidaan vaikuttaa alueelliseen kehitykseen ja näin, uutta teknologiaa tieteellisen yhteistyön ja hajauttamisen tukemiseksi käyttäen, estää tiedemiesten ja tutkijoiden yhä voimakkaampi keskittyminen yhä harvempiin yliopistoihin ja tutkimuskeskuksiin;

Työllisyys- ja sosiaaliasiat

215. on sisäpolitiikan kannalta yleisesti ottaen tyytyväinen työllisyys- ja sosiaaliasioihin liittyvien budjettikohtien toteutukseen;

216. pahoittelee kuitenkin, että momenttien B5-502 (Työmarkkinat), B5-502A (Työmarkkinat — Hallintoon liittyvät menot) ja B5-503 (Paikallista sitoutumista työllisyyteen koskevat valmistelevat toimet) toteutus on jäänyt erittäin heikoksi;

Ympäristöasiat, kansanterveys ja kuluttajapolitiikka

217. on yleisesti ottaen tyytyväinen ympäristöasioiden, kansanterveyden ja kuluttajapolitiikan alan budjettikohtien korkeisiin toteuttamisasteisiin;

218. pitää myönteisenä komission päätöstä siirtää osa budjettikohdan B7-8110A hallintomäärärahoista toimintamenoihin varojen vajaakäytön vähentämiseksi; kehottaa komissiota siirtämään määrärahasiirtopyyntöjen avulla toimintamenoja koskeviin budjettikohtiin kaikki hallintomäärärahat, joita todennäköisesti ei tulla käyttämään vuoden loppuun mennessä; katsoo, että näin olemassa olevat määrärahat voitaisiin käyttää mahdollisimman hyvin;

219. korostaa, että ympäristöohjelmien tehoa haittaa usein se, että yhteisön muun lainsäädännön ja muiden ohjelmien ympäristövaikutuksia ei arvioida, esimerkiksi rakennerahastojen alalla, ja uskoo, että strategisten ympäristöarviointien järjestelmällinen käyttö voi olla tehokas väline tällaisten ongelmien välttämiseksi tulevaisuudessa;

220. on huolissaan siitä, että ympäristön pääosastossa on vain vähän rikkomusmenettelyjä käsitteleviä virkamiehiä, erityisesti sen vuoksi, että ympäristöön liittyvät tapaukset edustavat lähes puolta vuonna 2002 käynnistetyistä rikkomusmenettelyistä ja yli kolmannesta kaikista EU:n lainsäädännön huonoon soveltamiseen liittyvistä valituksista, ja kehottaa komissiota lisäämään tämän alan virkamiesten määrää huomattavasti, sillä se on perustamissopimusten valvoja ja täten vastuussa EU:n ympäristölainsäädännön moitteettomasta täytäntöönpanosta;

221. pyytää lisäämään ympäristökriteerien käyttöä yhteisön määrärahojen myöntämiseen liittyvissä valintamenettelyissä (tarjouspyynnöt, sopimusten tekeminen), jotta EU ottaisi johtavan aseman ympäristönäkökohtien huomioon ottamisessa julkisissa hankintamenettelyissä;

Tasa-arvo

222. panee merkille, että vuoden 2002 talousarvion laatimisen yhteydessä komissio keskitti toimintansa kuuteen ensisijaiseen tavoitteeseen, jotka ovat euro, kestävä kehitys, kehitysyhteistyö, Välimeri, laajentuminen ja uusi hallintotapa ja jotka vaikuttivat komission töiden suunnitteluun, talousarvion laatimiseen ja varojen käyttöön; hyväksyy nämä tavoitteet mutta huomauttaa, että perustamissopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistäminen on Euroopan unionin perusperiaate sekä yhteisön kaikkien toimien ja politiikkojen laaja-alainen tavoite; pyytää siksi komissiota ottamaan miesten ja naisten välisen tasa-arvon yhdeksi ensisijaisista

tavoitteista, jotka vaikuttavat sen strategiseen suunnitteluun, niin että sukupuolikysymys otettaisiin huomioon kaikkien talousarvioon kirjattujen politiikanalojen tulojen ja menojen määrittelyssä;

223. pitää myönteisenä sitä, että liittymässä olevissa valtioissa käynnistettiin vuonna 2002 miesten ja naisten välistä tasa-arvoa koskeva toimintaohjelma (2001—2005); muistuttaa, että vuoden 2002 talousarvion ja erityisesti liittymässä oleville valtioille myönnetyn yhteisön tuen mukaisesti kaikissa toimenpiteissä on otettava huomioon miesten ja naisten tasa-arvokysymys; pyytää siksi komissiota esittelemään arvion hankkeista ja toimista, joilla on pyritty edistämään tasa-arvoa maissa, jotka ovat saaneet tukea yhteisöltä, sekä myönnetyn tuen määrästä; pyytää lisäksi komissiota laatimaan vuosien 2001—2005 toimintaohjelmasta puolivälin arvioinnin, joka sisältäisi tiedot ohjelman eri alojen hankkeille myönnetyistä varoista;

224. pahoittelee, ellei asiaa toisin todisteta, että merkittävän Equal-yhteisöaloitteen tasa-arvon edistämiseen osoitetut varat on kohdistettu toimiin, joiden vaikutusta tasa-arvon edistämiseen ei ole arvioitu;

Laajentuminen

Laajentuminen ja moitteeton varainhoito

225. muistuttaa, että tuleva Euroopan unionin laajentuminen ja Kyproksen, Tšekin tasavallan, Viron, Unkarin, Latvian, Liettuan, Maltan, Puolan, Slovakian ja Slovenian liittyminen on edistyksen ja monimuotoisuuden kannalta merkittävin unionin tähänastisista laajentumisista;

226. korostaa, että laajentuminen aiheuttaa paineita taloudellisiin resursseihin, vaikeuttaa jo entisestään monimutkaisia päätöksentekomenettelyjä ja edellyttää tämän vuoksi entistä parempaa varainhoitoa; on sitä mieltä, että komission ja jäsenvaltioiden olisi käytettävä hyväkseen niille tarjoutuva tilaisuus ja aloitettava prosessi varainhoidon avoimuuden lisäämiseksi vahvistaakseen näin kansalaisten luottamusta yhteisön varainhoitoon;

227. kehottaa ylimpiä kansallisia tilintarkastuselimiä osallistumaan aktiivisesti kyseiseen prosessiin ja soveltamaan mahdollisuuksien mukaan erityistä politiikkaa Euroopan unionin rahastojen tarkastukseen sekä laatimaan vuosittain kertomuksen Euroopan unionin rahastojen varojen käytöstä asianomaisissa valtioissa ja toimittamaan tämän kertomuksen oman hallituksensa ja parlamenttinsa lisäksi muiden jäsenvaltioiden hallituksille, parlamenteille ja tarkastuselimille sekä komissiolle ja Euroopan parlamentille;

228. katsoo, että Euroopan unionin rahastojen käytön tarkastuksia on syytä lisätä määrällisesti, mutta ennen kaikkea on parannettava tarkastusten tehokkuutta, ja suosittelee tämän vuoksi kaikkia asianomaisia osapuolia tekemään parhaansa, jotta:

a) voitaisiin ottaa käyttöön yhteiset tarkastusta koskevat säännöt nykyisissä ja tulevissa jäsenvaltioissa;

b) nykyisten ja tulevien jäsenvaltioiden ylimmät kansalliset tilintarkastuselimet ottaisivat käyttöön mekanismeja sen varmistamiseksi, että ne voivat suorittaa samat tarkastustoimet kuin tilintarkastustuomioistuin yhteisön tasolla;

c) edistettäisiin ylimpien kansallisten tilintarkastuselinten välistä yhteistyötä;

229. iloitsee, että liittymässä olevat valtiot ovat edistyneet liittymiskriteerien saavuttamisessa;

230. katsoo, että laajentuminen asettaa suuria vaatimuksia tiedoille, jotka komission on toimitettava vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle ja yleisölle, ja että komissio voi parantaa tätä tiedottamista:

a) laatimalla (varainhoitoasetuksen 128 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun) selvityksen varainhoitovuoden talousarvio- ja varainhallinnosta siten, että tiedot on jaoteltu politiikan alojen mukaisesti;

b) toimittamalla yksityiskohtaiset tiedot rahastojen toteuttamisesta eri jäsenvaltioissa;

c) ilmoittamalla selkeästi yleiskuvan antavassa taulukossa, mitkä pääosastot osallistuvat eri politiikan alojen toteuttamiseen;

d) laatimalla tiedot siten, että ylimmät kansalliset tilintarkastuselimet voivat käyttää niitä omissa tarkastuksissaan;

e) julkaisemalla jäsenvaltioiden hallinto- ja valvontajärjestelmiä koskevat tarkastuksensa;

f) osoittamalla yleisesti olevansa valmis laatimaan tiedot siten, että ne ovat muidenkin kuin jäsenvaltioiden valtiovarainministerien saatavilla ja ymmärrettävissä;

231. katsoo, että koska Euroopan unionin talousarvion hallinnointi tapahtuu suurimmaksi osaksi yhteisesti, mikä tarkoittaa sitä, että komissio siirtää talousarvion toteuttamistehtävänsä jäsenvaltioille — eli 15:lle ja 1. toukokuuta 2004 alkaen 25:lle eri perinteitä noudattavalle ministeriölle ja hallintoelimelle — on välttämätöntä vahvistaa Euroopan unionin säännöt, jotta voitaisiin varmistaa, että kaikki 25 jäsenvaltiota noudattavat varojen käytössä moitteettoman varainhoidon eli taloudellisuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden periaatteita;

232. toteaa, että komissio on vastuussa EU:n lainsäädännön täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa; toteaa, että rikkomismenettelyissä lopullisen ratkaisun tekeminen kestää keskimäärin kolme vuotta ja että tähän mennessä vain kahdessa tapauksessa jäsenvaltio on tuomittu maksamaan sakkoa EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon laiminlyönnistä; on huolestunut siitä, että laajentuminen lisää komission työmäärää lainsäädännön täytäntöönpanon seurannassa, mikä entisestään hidastaa rikkomusmenettelyä; on huolestunut siitä, että yksikään komission jäsen ei ole vastuussa näin tärkeästä asiasta; kehottaa komission tulevaa puheenjohtajaa sisällyttämään rikkomismenettelyä koskevan vastuun jonkin uuden komission jäsenen tehtäviin;

Liittymistä edeltävien ympäristöhankkeiden rahoitus ja twinning-toiminta

233. kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota kansallisten, alueellisten ja paikallisten ympäristöalan viranomaisten hallinnon kehittämiseen liittyviin tarpeisiin myönnettäessä apua ennen liittymistä tai sen jälkeen;

234. toteaa, että komissio ja ehdokasvaltiot näkevät twinning-toiminnan olennaisena osana ehdokasvaltioiden hallinnollisten valmiuksien kehittämistä; toivoo kuitenkin, että ohjelmaan tehdään seuraavat parannukset, jotta komissio pääsisi odotettuihin tuloksiin:

a) olisi määritettävä realistiset ja yksityiskohtaiset tavoitteet;

b) hankkeen valmistelun kaikki vaiheet olisi rationalisoitava;

c) maksumenettelyjä olisi yksinkertaistettava ja nopeutettava;

d) twinning-toiminnan pitäisi olla huolellisen, eri välineiden kesken tehdyn valinnan tulos;

e) komission olisi luotava kansallisten asiantuntijoiden verkosto (liittymisvalmistelujen neuvonantajat), jonka avulla varmistettaisiin erityistiedon ja asiantuntemuksen säilyminen;

235. odottaa komissiolta 15. päivään kesäkuuta 2004 mennessä yhdistelmäkertomusta vuosina 1998—2001 hyväksytyissä 503 hankkeessa havaituista hyödyistä ja puutteista ([1]);

236. kehottaa ottamaan kaikissa ehdokasvaltioissa käyttöön mahdollisimman nopeasti EDIS-järjestelmän (laajennettu hajautettu täytäntöönpanojärjestelmä) sen jälkeen, kun komission toteuttamalla tarkastuksella on voitu vahvistaa varoja koskevat hoito- ja valvontajärjestelmät ehdokasvaltioissa; panee merkille, että EDIS-järjestelmän ansiosta komission olisi voitava siirtyä tarjouskilpailu- ja sopimustentekomenettelyjen ennakkovalvonnasta jälkivalvontaan;

237. kehottaa ehdokasvaltioita laatimaan kestäviä ja luotettavia ympäristö- ja rahoitusstrategioita;

238. korostaa, että rahoitusavun yhteydessä yhteistyö kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa on tärkeää;

239. korostaa, että tuen hyödyntämiskykyä olisi lisättävä parantamalla valmiuksia hankkeiden valmisteluun ja tarjouskilpailujen järjestämiseen;

240. toivoo saavansa tiedot siitä, kuinka moni yksityinen taho osallistuu twinning-hankkeisiin, ja tiedot tämän osallistumisen vaikutuksista ([2]);

Ulkoiset toimet

Organisatoriset kysymykset

241. ottaa huomioon, että yhteisön ulkopuolelle suunnatusta tuesta vastuussa olevien komission yksiköiden uudelleenjärjestelyn takia tilintarkastustuomioistuin pitää varainhoitovuotta 2002 'siirtymävuotena'; katsoo, että uudelleenjärjestely olisi voitu toteuttaa laajempanakin, sillä vastuu yhteisön ulkopuolelle suunnatusta tuesta jakautuu edelleen kuuden eri pääosaston ja yksikön kesken ([3]);

242. kehottaa siksi vähentämään huomattavasti ulkopolitiikkaa käsittelevien pääosastojen määrää;

243. panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuimen toteuttamassa tarkastuksessa keskityttiin valvontajärjestelmiin, joiden tarkoituksena on taata maksutapahtumien laillisuus ja asianmukaisuus, ja pitää erittäin myönteisenä, että tilintarkastustuomioistuin katsoo, että "sekä EuropeAid-yhteistyötoimisto että humanitaarisen avun toimisto ovat mukauttaneet hallinnolliset menettelyt ja organisaatiorakenteet asianmukaisesti 1. tammikuuta 2003 voimaan tulleeseen uuteen varainhoitoasetukseen" (7.40);

Valvonta ulkoisten toimien alalla

244. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen epäilykset siitä, oliko EuropeAidin pääjohtaja saanut riittävän varmuuden niiden valvontajärjestelmien laadusta, jotka oli perustettu tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi (7.39);

245. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuimen mukaan valvontajärjestelmien huono laatu johtuu siitä, ettei ole omaksuttu tarkastuksiin sovellettavaa yleistä lähestymistapaa, joka takaisi sen, että ylemmällä johdolla on käytettävissään riittävät tiedot (7.10);

246. odottaa tässä yhteydessä, että komissio laatii suuntaviivat ulkoisiin tarkastuksiin käytettävissä olevista resursseista, tarkastusten valinnasta ja toimeksiannosta sekä tiedottamista koskevista vaatimuksista; on sitä mieltä, että tilintarkastustuomioistuimen olisi täydennettävä suositustaan lisäohjeilla, jotta suuntaviivat voitaisiin muotoilla paremmin;

([1]) Vastaukset kyselyyn — osa 1; komission vastaus kysymykseen nro 99.

([2]) Vastaukset kyselyyn — osa 1; komission vastaus kysymykseen nro 103.

([3]) EuropeAid-yhteistyötoimisto, humanitaarisen avun toimisto ECHO, kauppapolitiikka, kehitysyhteistyö, laajentumisasiat sekä ulkosuhteet.

247. korostaa tilintarkastustuomioistuimen suosituksen mukaisesti, että päätökset ulkoisten tarkastajien valinnasta olisi tehtävä komissiossa tai sen lähetystöissä eikä täytäntöönpanosta vastaavissa organisaatioissa, ja niiden olisi annettava ulkoisille tarkastajille yksityiskohtainen toimeksianto, johon olisi sisällytettävä raportointia koskevat vaatimukset (7.44);

248. painottaa, että on tärkeää arvioida ulkomaanavun hallinnoinnin uudistuksesta saatuja tuloksia heti, kun uusista rakenteista ja menettelyistä on saatu riittävästi kokemusta; toivoo tilintarkastustuomioistuimen laativan asiasta erityisen arviointikertomuksen;

249. tähdentää, että komission olisi rutiiniluonteisesti ilmoitettava budjettivallan käyttäjille ja tilintarkastustuomioistuimelle täytäntöönpanoon liittyvistä suurista ja toistuvista ongelmista, joita ilmeni muun muassa Tacis-alueella ja muilla alueilla; painottaa, että näihin kertomuksiin olisi sisällyttävä selvitys ongelmien syistä sekä tiedot ongelmien ratkaisemiseksi toteutetuista tai suunnitelluista toimista; toteaa, että kaikki nämä tiedot olisi esitettävä kielellisesti selkeästi ja samalla olisi ilmoitettava, miten eri seikkoja koskevia tiiviisti esitettyjä tietoja voidaan saada;

250. kiinnittää huomiota siihen, että EU:n eri politiikkojen suurempi keskinäinen johdonmukaisuus voi lisätä EU:n varojen käytön tehokkuutta; toteaa, että EU antaa Moldovalle taloudellista apua samanaikaisesti kun se estää useimpien sellaisten tuotteiden tuonnin, joita Moldova voisi tuoda EU:hun; katsoo tämän olevan selkeä esimerkki siitä, miten politiikkojen epäjohdonmukaisuus vähentää tehokkuutta;

251. yhtyy täysin tilintarkastustuomioistuimen näkemykseen siitä, että tarvitaan tehokkaampia toimia ulkorajat ylittävän maiden välisen yhteistyön tehostamiseksi; kehottaa komissiota ja neuvostoa varmistamaan, että naapuruusohjelmien toteutus aloitetaan viipymättä ja että luodaan naapuruuspolitiikan väline, niin että ongelmat, jotka aiheutuvat rajat ylittävään yhteistyöhön nykyisin käytettävien välineiden epäjohdonmukaisuudesta, voidaan ratkaista lopullisesti;

252. pitää myös myönteisenä tilintarkastustuomioistuimen kehotusta harkita Phare-ohjelman rajatylittävän yhteistyön ohjelmaa koskevaa komission asetuksen (EY) N:o 2760/98 [1] tarkistamista, niin että myös kolmansien maiden rajanaapureina olevien alueiden olisi mahdollista saada tukea;

253. odottaa, että komissio antaa selvityksen aina, kun se ei noudata talousarvion selvitysosaan sisältyvää määräystä;

Kehitysyhteistyöpolitiikka

254. panee merkille yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikan tärkeimmän tavoitteen eli köyhyyden vähentämisen ja sen mahdollisen poistamisen [2] ja korostaa, että komissio ja kaikki jäsenvaltiot ovat hyväksyneet vuosituhannen julistuksessa asetetut kehitystavoitteet keinona saavuttaa kyseinen päämäärä;

255. muistuttaa, että tilastotietojen puutteen vuoksi aikaisemmin oli vaikea analysoida komission kehitysyhteistyöohjelmien köyhyyden vähentämissuuntautuneisuutta; pitää myönteisenä yhteisön ulkopuolisiin maihin suunnattua yhteisön apua hallinnoivan toimialan tietojärjestelmän (CRIS) käyttöönottamista — se pystyi tarjoamaan muiden tietokantojen ohella ensimmäisen kerran täysin luotettavaa tietoa vuonna 2002;

256. onnittelee komissiota siitä, että se saavutti vuoden 2002 talousarviossa esitetyn yleisen tavoitearvon, jonka mukaisesti 35 prosenttia vuotuisista kehitysyhteistyösitoumuksista olisi osoitettava sosiaalisiin infrastruktuureihin ja palveluihin, kuten OECD:n kehitysapukomitea (DAC) on määritellyt; panee kuitenkin merkille, että DAC:lle tässä kohdassa raportoitu tuki oli ainoastaan 31,4 prosenttia ja että vaje johtui makrotaloudellisesta tuesta, jolle asetetaan sosiaaliehtoja, joka otettiin huomioon tavoitearvon muotoilussa komission pyynnöstä ja jonka yhteys köyhyyden poistamiseen ei ole yhtä välitön;

---

[1] EYVL L 345, 19.12.1998, s. 49.

[2] Euroopan unionin kehitysyhteistyöpolitiikka, 2304. neuvoston (kehitysyhteistyö) kokouksen päätelmät, 10. marraskuuta 2000.

257. panee merkille, että tavoitearvo on muotoiltu siten, että 35 prosenttia määrärahoista myönnetään pääasiassa koulutukseen ja terveydenhuoltoon, jotka ovat vuosituhannen julistuksen kehitystavoitteiden kaksi merkittävintä alaa; panee lisäksi merkille, että DAC:lle ilmoitetut vuoden 2002 sitoumuksia koskevat luvut ovat näillä aloilla [1] kaukana tästä tavoitteesta ja että rakennesopeutusohjelman ehdot eivät mitä todennäköisimmin edesauta tämänkaltaisen suuren vajeen korvaamisessa; panee kuitenkin merkille, että Aasian ja Latinalaisen Amerikan tulokset ovat parantuneet merkittävästi; kehottaa komissiota parantamaan tulosta pyrkimällä kohentamaan tulevina vuosina muidenkin maantieteellisten alueiden lukuja;

258. korostaa, että sosiaalisia infrastruktuureja ja palveluja käsittelevän luvun määrärahoista osoitetaan 13,5 prosenttia hallintoon ja kansalaisyhteiskunnan toimintaan, ja näistä suurin yksittäinen kohde on 319,9 miljoonaa euroa talouden ja kehitysyhteistyön suunnitteluun; panee merkille, että tämä määräraha on tarkoitettu lähinnä hallinnolliseksi tueksi, eikä sillä ole todennäköisesti välitöntä merkitystä köyhyyden poistamisen kannalta;

259. pahoittelee, että komissio ei ole analysoinut sitä, miten se on edistynyt vuosituhannen julistuksen kehitystavoitteiden toteuttamisessa, vaan että se on sen sijaan rajoittunut tutkimuksessaan [2] mittaamaan kehitysmaiden edistystä näiden tavoitteiden toteuttamisessa; toteaa, että kyseisen analyysin puute hankaloittaa komission ohjelmien tehokkuuden arviointia;

260. kannattaa komission linjaa hajauttaa päätöksentekoa ulkoisille lähetystöille, joista 44 saattoi prosessin päätökseen vuonna 2002; panee tyytyväisenä merkille jo aikaansaadut parannukset [3]; on tyytyväinen siihen, että lähetystöjen henkilöstön määrää on lisätty ja sitä varten on järjestetty koulutusohjelmia, sekä siihen, että päätoimipaikat ovat valvoneet toimintaa; varoittaa kuitenkin, että lähetystöjen henkilöstöä ei saisi kuormittaa liikaa päätoimipaikkaan tehtävillä raporteilla, sillä tämä saattaa mitätöidä hajauttamisesta saatavan hyödyn;

261. on huolissaan makrotaloudellisen tuen käytön lisääntymisestä vuonna 2002 ja etenkin komission halusta käyttää tätä välinettä tapauksissa, joissa muut avunantajat katsovat, että vähimmäisvaatimuksia ei ole täytetty; panee merkille, että komissio on tehnyt analyysin ulkoista apua koskevista riskeistä, ja kehottaa lähettämään kyseisen analyysin parlamentille viivyttelemättä; toteaa, että budjettituki on tehokkaampaa, kun se suunnataan tietylle alalle, ja että keskeisissä asemassa olevilla horisontaalisilla aloilla [4] voidaan julkisten varojen yhteydessä soveltaa alakohtaista lähestymistapaa;

262. myöntää, että komissio on saavuttanut tuloksia vähentäessään vuotuisten epänormaalien maksamatta olevien määrien (RAL) tasoa, mutta on vielä huolissaan siitä, että niiden kokonaistaso nousee edelleen, kun lukuihin lisätään perättäisten varainhoitovuosien määrät; kehottaa komissiota moninkertaistamaan ponnistelunsa tämän ongelman saamiseksi hallintaan;

Humanitaarinen apu

263. panee merkille, että humanitaarisen avun toimiston ECHOn vuosikertomuksessa 2002 (KOM (2003) 430) käsitellään yhteisön rahoittamia humanitaarisia toimia, joille osoitetut varat kasvoivat käsiteltävänä olevana varainhoitovuotena 537,8 miljoonaan euroon; katsoo, että vuosikertomuksessa ei käsitellä riittävästi humanitaarisen avun tehtäviä, vaikutusta ja merkitystä, vaan luetellaan koko joukko (osittain tärkeitäkin) yksityiskohtia, jotka eivät valitettavasti anna lukijalle selkeää yleiskuvaa yhteisön toimista, sillä siinä ei käsitellä tarpeeksi monialaisia kysymyksiä;

264. kehottaa komissiota etsimään ja käyttämään hyväkseen suurta kansalaisjärjestöjen ja hyväntekeväisyysjärjestöjen määrää;

---

(1) 4,1 prosenttia koulutukseen ja 3 prosenttia terveydenhuoltoon. Lukuihin sisältyy alakohtainen talousarviotuki.

(2) Ks. vuosikertomus EY:n kehitysyhteistyöpolitiikasta ja vuoden 2002 ulkoisesta avusta, luku 3.

(3) Komission mukaan parannuksia on aikaansaatu mm. seuraavilla aloilla: tarjouskilpailujen ja tarjouspyyntöjen määräaikojen lyheneminen ja laadukkaampien ohjelmien toteuttaminen.

(4) Julkiset palvelut ja sopimukset, ulkoinen tilintarkastus jne.

265. katsoo, että yhdenkään kansalaisjärjestön tai muun järjestön ei pitäisi pystyä yksin hakemaan ja vastaanottamaan 100 prosenttia minkään budjettikohdan varoista;

266. kehottaa komissiota liittämään sen tuleviin vuosikertomuksiin yleiskatsauksen varainhoitovuoden strategisista suuntaviivoista ja sisällyttämään siihen arvion yhteisön humanitaarisen toiminnan tuomasta lisäarvosta sekä tiivistelmän humanitaarisen avun toimiston soveltamista menettelyistä; katsoo, että yleiskertomuksessa pitäisi esittää myös humanitaarisen avun tarpeisiin sovellettavat menetelmät sekä yksityiskohtaiset tiedot kertomukseen liittyvistä varainhoitovuoden aikana suoritetuista arvioista ja tarkastuksista sekä näiden arvioiden ja tarkastusten päätelmät; katsoo edelleen, että siinä olisi käsiteltävä myös muita monialaisia kysymyksiä, kuten mahdollista keinottelua, väärinkäytöksiä ja ryöstöjä, sekä toimia, joilla pyritään varmistamaan humanitaarisen avun perille saaminen ottaen huomioon yhteisön humanitaaristen toimien laadintaan ja täytäntöönpanoon vaikuttavat seuraukset;

267. luottaa, että elintarviketurvavälineen arviointi vuoden 2004 aikana tarjoaa hyvän diagnoosin ja että yleiseen kehitysyhteistyöohjelmaan sisällyttämisen tapauksessa elintarviketurvan tavoitteita ei alenneta tai lievennetä ([1]);

Komission toiminnan läpinäkyvyys suhteessa Euroopan parlamenttiin

268. pitää erittäin valitettavana sitä, että komissio ei ole vuoden 2000 jälkeen antanut Euroopan parlamentille vuosittaista kertomusta toimista, jotka rahoitetaan neuvoston asetuksilla (EY) N:o 975/1999 ([2]) ja 976/1999 ([3]) (demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskeva eurooppalainen aloite, budjettikohta B7-70, jonka määrärahat olivat 104000000 euroa vuonna 2000), mikä on ristiriidassa mainittujen asetusten 18 artiklan 2 kohdan ja 19 artiklan 2 kohdan kanssa; kehottaa komissiota antamaan Euroopan parlamentille välittömästi vuosittaiset kertomukset vuosilta 2001, 2002 ja 2003, joihin olisi asetusten mukaisesti sisällytettävä ”myös selvitys suoritetuista ulkopuolisista arvioinneista”; pyytää, että talousarvion valvontavaliokunta tutkii komission toimimattomuutta tässä asiassa, ja pyytää valiokuntaa tekemään myös laadullisen analyysin siitä, mitä tuloksia komission toimilla on saavutettu tämän budjettiluvun osalta;

Hallintomenot

Euroopan unionin toimielinten työkyvyttömyyseläkejärjestelmä

269. on tyytyväinen tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukseen nro 3/2003 yhteisön toimielinten työkyvyttömyyseläkejärjestelmästä ([4]) ja panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuimen nimeämän lääketieteellisen asiantuntijan mukaan työkyvyttömyyseläkkeet on myönnetty asianmukaisesti (III kohta);

270. huomauttaa, että sairauspoissaoloilla on huomattavia taloudellisia vaikutuksia ja tämän vuoksi on tarpeen ja välttämätöntä, että toimielimet toteuttavat yleistä politiikkaa, joka tarjoaa tarpeelliset välineet kaikkien sairauspoissaoloihin liittyvien näkökohtien asianmukaiseen käsittelyyn;

271. pitää valitettavana, että toimielimet tuomioistuimen arvion mukaan eivät voi täysin varmistaa, että:

a) henkilöitä, jotka joutuvat olemaan poissa työstä pitkiä ajanjaksoja, tuetaan tarvittaessa;

b) asianmukaisia toimia toteutetaan mahdollisimman suuren, henkilöstöä ja heidän osastojaan hyödyttävän läsnäolon varmistamiseksi;

c) läsnäoloon ei vaikuteta kielteisesti epäasianmukaisella tehtävänjaolla tai työolosuhteilla (erityiskertomus nro 3/2003: 21 kohta);

([1]) Vastaukset kyselyyn — osa 1; komission vastaus kysymykseen nro 104 (PE 328.732/FIN 1).

([2]) EYVL L 120, 8.5.1999, s. 1.

([3]) EYVL L 120, 8.5.1999, s. 8.

([4]) EUVL C 109, 7.5.2003.

272. pitää valitettavana, kuten tilintarkastustuomioistuin toi esille, että tehtävien ja vastuualueiden epäselvä jako ja tarvittavan tiedonvaihdon puuttuminen asianomaisten (eli osaston, jossa henkilöstön jäsen työskentelee, sekä lääkinnästä ja henkilöstöstä vastaavien yksiköiden) välillä tai siihen liittyvät viiveet ovat aiheuttaneet sen, että ainoastaan järjestelmän mekaanisimmat ja byrokraattisimmat osatekijät (poissaolojen raportointi ja poissaolorekisterin pitämiseen liittyvät tehtävät) ovat toimivia, mutta sitä vastoin ei ole selvää, kuka on vastuussa tehokkaan ja tulevaisuuteen suuntaavan sairauspoissaoloja koskevan politiikan kannalta olennaisista tehtävistä ja toimista, joita ovat muun muassa:

a) yhteydenpito henkilöstön jäseneen tämän poissaolon aikana;

b) poissaolojen määrän valvonta yksilötasolla ja koko toimielimen tasolla sekä kriteerit, joiden mukaisesti valvonta tapahtuu;

c) toistuvien poissaolojen havaitseminen ja asianmukaisiin toimiin ryhtyminen;

d) lääkärintarkastusten suorittamisesta ja sitä edellyttävästä tilanteesta päättäminen;

e) päättäminen siitä, olisiko poissaolon päättyessä suoritettava työhönpaluuhaastatteluja, sekä missä tapauksessa, kenen ja mihin tarkoituksiin haastattelut olisi toteutettava (erityiskertomus nro 3/2003: 22 kohta);

273. on syvästi huolissaan siitä, että syynä riittämättömään ja puutteelliseen poissaoloja ja työkyvyttömyyttä koskevaan politiikkaan on ”johtavassa asemassa toimivien henkilöiden sitoutumisen puute” (erityiskertomus nro 3/2003: 74 kohdan c alakohta);

274. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuimen arvion mukaan voitaisiin saada aikaan 10 miljoonan euron vuotuinen säästö, jos otettaisiin käyttöön menettely, jonka yhteydessä toistuvat tai pitkäaikaiset sairauspoissaolot havaittaisiin ja otettaisiin käsittelyyn ajoissa (erityiskertomus 3/2003: 55 kohta);

275. katsoo, että jos työpaikka on sopiva, sairauspoissaoloja on yleensä vähän, ja kehitysmahdollisuuksien parantaminen, työn vaihtelevuuden ja työstä annettavan tunnustuksen lisääminen sekä parempien tulevaisuuden mahdollisuuksien tarjoaminen lisäävät työntekijöiden motivaatiota olla jäämättä pois työstä;

276. odottaa, että toimielimet laativat mahdollisimman pian sairauspoissaoloja koskevan tutkimuksen, jossa sairauspoissaolot on eritelty osastoittain sekä työntekijän sukupuolen, iän ja poissaolon keston mukaan, jotta voitaisiin määritellä suunta tilintarkastustuomioistuimen antamille suosituksille sairaudesta ja työkyvyttömyydestä johtuvia poissaoloja koskevan yleisen politiikan kehittämiseksi;

277. odottaa, että kukin toimielin laatii kahden vuoden välein kertomuksen edellä kuvattujen välineiden kehityksestä ja että toimielinten johto kiinnittää huomiota ennen kaikkea järjestelmän taloudelliseen toteuttamiseen sekä työympäristöön ja henkilöstöhallintoon liittyviin näkökohtiin;

Hankintakäytäntö

278. panee merkille, että komission aikaisempien ilmoitusten mukaan vuoteen 2000 saakka hankitun toimistopaperin valkoisuusasteen vaatimus oli vain 80 prosenttia; toteaa, että vastaavissa tilauksissa on vuodesta 2000 lähtien vaadittu yli 90 prosentin valkoisuusastetta, mikä sen lisäksi, että se aiheuttaa yhteisön talousarviolle lisäkustannuksia, vääristää kilpailua ja heikentää paperinkulutuksen ekologista tasapainoa; vaatii edellä mainitun vuoksi tilauksissa vaadittavan valkoisuusasteen palauttamista asianmukaiselle tasolle mainittujen ympäristö- ja kilpailunäkökohtien huomioonottamiseksi;

Rahoitusvälineet

279. muistuttaa Euroopan investointipankin vuoden 2001 vuosikertomuksesta 21. marraskuuta 2002 antamastaan päätöslauselmasta ([1]), jossa parlamentti pyysi EIP:tä, tilintarkastustuomioistuinta ja komissiota muuttamaan kolmikantasopimusta; pitää tyydyttävänä sitä, että 27. lokakuuta 2003 allekirjoitettu kolmikantasopimus parantaa merkittävästi toimielinten välisiä menettelyjä; pitää erityisen tyydyttävänä sen selventämistä, että tilintarkastustuomioistuimella on valtuudet tarkastaa sekä takuut että kyseessä olevan toimen, kun EIP antaa unionin talousarviosta taattuja lainoja; muistuttaa, että unionin talousarviosta taattujen EIP:n lainojen kokonaissumma oli lähes 14 miljardia euroa vuoden 2002 lopussa;

280. antaa täyden tukensa rahoitusmekanismia koskevalle tilintarkastustuomioistuimen johtopäätökselle (10.35. ja 10.39. kohdat vuoden 2002 vuosikertomuksessa), jonka mukaan loppumaksut olisi suoritettava ainoastaan jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten myöntämien asianmukaisten todistusten esittämisen jälkeen ja jonka mukaan sopivien investointien yksilöimistä ja hankkeen yleisen toteuttamisen huomioon ottamista on tehostettava, varsinkin ympäristöhaittojen välttämiseksi;

281. pyytää komissiota mahdollisimman pian antamaan parlamentille ja tilintarkastustuomioistuimelle kertomukset komission suoran vastuun alaisista komission pankkioperaatioiden sisäisen tarkastuksen tuloksista, jossa olisi käsiteltävä muutosten tarvetta valvontaympäristössä, jälkitarkastukset mukaan lukien;

282. pyytää tilintarkastustuomioistuinta sisällyttämään työohjelmaansa tarkastukset hankkeista, jotka rahoitetaan yhteisön takaamilla EIP:n lainoilla; suosittelee, että Venäjän Itämeren altaan ympäristöhankkeet ([2]) sisällytetään tilintarkastusohjelmaan;

283. muistuttaa, että ulkoisten toimien takuurahaston rahoituksen hallinnointi kuuluu tilitarkastustuomioistuimen tarkastusten piiriin tilintarkastustuomioistuimen, komission ja Euroopan investointipankin tekemän sopimuksen mukaisesti; pyytää, että näitä menettelyjä tarkistetaan uuden kolmikantasopimuksen hengessä;

284. toteaa, että ulkoisten toimien takuurahaston maksurakenteen hallinnointi neuvoteltiin EIP:n kanssa kaupalliselta pohjalta; pitää valitettavana sitä, että komissio ja tilintarkastustuomioistuin eivät ole antaneet yksityiskohtaisia tietoja EIP:n takuurahaston varojen hallinnoinnin kustannusrakenteesta; pyytää komissiota antamaan ehdotuksen, joka koskee takuurahastoa koskevan neuvoston nykyisen asetuksen muuttamista siten, että arvopaperisalkun hoito siirretään EIP:ltä takuurahastolle vuodesta 2005 lähtien;

285. muistuttaa, että komissiolla on hallussaan 30 prosenttia (600 miljoonaa euroa) Euroopan investointirahaston (EIR) osakkeista, että EIR:n allekirjoittamien operaatioiden (investoinnit riskipääomarahastoihin ja pk-yritysten takuumarkkinoille) kumulatiivinen arvopaperisalkku oli kokonaismäärältään noin 7 miljardia euroa vuoden 2002 lopussa; toteaa, että tällä hetkellä ei ole voimassa mitään sopimusta siitä, että tilintarkastustuomioistuin tarkastaa EIR:n tilit; korostaa sitä, että edellä mainitusta huolimatta tilintarkastustuomioistuimella on perustamissopimuksen 248 artiklaan perustuva oikeus tarkastaa EIR:n työohjelma sen varmistamiseksi, että rahaston taloushallinto on moitteetonta (taloudellisuuden ja tehokkuuden periaatteiden mukaisesti);

286. katsoo, että yhteisöjen tuomioistuimen päätöksiä (asiat C-11/00 ja C-15/00), jotka koskevat investointipankin ja keskuspankin yhteistyötä OLAFin kanssa, on vastaavalla tavalla sovellettava myös investointirahastoon; kehottaa siksi investointirahastoa tekemään asetuksen (EY) N:o 1073/1999 mukaisesti viipymättä päätöksen viraston sisäisistä tutkimuksista;

([1]) EUVL C 25 E, 29.1.2004, s. 390.

([2]) Neuvoston päätös 2001/777/EY (EYVL L 292, 9.11.2001, s. 41).

287. on huolestunut erityisesti tilintarkastustuomioistuimen kannasta (vuosikertomuksen 10.36. kohta), jonka mukaan ETA:n rahoitusmekanismit ilmeisesti aiheuttavat ei-toivottuja lieveilmiöitä; yhtyy tilintarkastustuomioistuimen kantaan (10.35. kohta), jonka mukaan on tehostettava pyrkimyksiä määrittää sopivia investointeja; vaatii hankkeiden toteuttamisen aiheuttamien ympäristöhaittojen välttämistä tai korvaamista ja että loppumaksu on maksettava vasta sen jälkeen, kun toimivaltainen viranomainen tai riippumaton arvioija on esittänyt todistuksen asiasta;

288. toteaa, että komissio ei ole vielä antanut tilintarkastustuomioistuimelle (vuosikertomuksen 10.33. kohta) mitään vastausta siitä, asettivatko Galician alueviranomaiset kansalliset tuotteet tietyllä tapaa etusijalle, mikä rikkoo Euroopan investointipankin perussäännöstä tehtyä pöytäkirjaa, jossa todetaan: ”Pankki tai jäsenvaltiot eivät saa asettaa lainoille ehtoja, jotka edellyttävät lainaksi annettujen varojen käyttämistä jossakin tietyssä jäsenvaltiossa”; muistuttaa siitä, että mahdolliset palautusvaatimukset erääntyvät; vaatii lisäksi, että komissio esittää viimeistään syyskuussa 2004 kertomuksen, jossa käsitellään tarvittaessa koheesiorahastossa ilmenneitä vastaavia ongelmia, joiden yhteydessä komissio on jo aiemmin moittinut julkisia toimeksiantoja koskevien säännösten laiminlyönnistä;